

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale, Alojz Janežič, Ivo Kohlenbrand, Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tisk: ČP Mariborski tisk Maribor

SE IZ NAPAK UČIMO?

O februarški prekinitvi dela v železarni danes še niso izdelane analize niti sprejeti sklepi naših družbenopolitičnih organizacij. Razprave tečejo po obratih, potekale bodo tudi na nivoju celotnega podjetja. Njihovi rezultati bodo objavljeni čez mesec dni. Karkoli torej zapišemo danes, je lahko samo razmišljanje, nizanje podob in vprašanj o dogodku, ki je za en dan omrtvil dober del proizvodnje ter odmeval daleč iz tovarne na načine, ki jih gotovo nobeden od nas ni predvidel in od katerih jih omenimo le nekaj:

- škodoželjnim sosedom onkraj meje je bil dražljiva senzacija,
- ravenski družinski zdrabi so tudi Slovenci radi prisluhnili,
- šolarjem, ki so se učili o Cankarju, je razburil domišljijo in pomešal pojme,
- marsikateremu od sodelavcev, ki dela nismo prekinili, je štirinajst dni pozneje navrgel 250 din nezaslužene uravnilovske napitnine.

Če smo dotlej mnogokrat lahko slišali vzdihovanje, kako delavci pač v redu opravljajo svoje delo, so pa premalo aktivni v organih samoupravljanja, se je zdelo, ko so stroji obstali, da je en dan premalo za vse, kar bi hoteli delavci povedati. Tedaj iz ene skrajnosti v drugo.

Pa ni bil to edini paradoks tega dne. Vse odnose navzgor in počez z načeli o delitvi OD vred imamo oblikovane v pravilnikih. Vsak pravilnik je potrdil delavski svet. Vsak predlog pravilnika je bil predtem (ali vsaj naj bi bil) prediskutiran po obratih. Vse imamo torej urejeno že vrsto let po vseh predpisih samoupravljanja, vse tudi sproti dopolnjujemo po demokratični poti, v kar ni vloženo malo navora, pa smo vendar marsičemu od vsega tega ta dan izrekli javno nezaupnico. Kateri člen te pravkar opisane verige ni bil dovolj trden, da bi zdržal težo nezadovoljstva ob tankih plačilnih kuvertah?

Dan jeze je bil to. Jeza je čustvo, ki uide izpod kontrole razuma. Človek v jezi ne tehta besed. Toda ali se lahko v enem dnevu nabere tako ogromna količina jeze, kot se je, ali pa dejansko obstajajo pri nas skriti rezervoarji nezadovoljstva, ki se ne morejo in ne morejo prekanalizirati v razprave ter se uveljaviti po poti demokratične, svobodne, pa umirjene, čeprav zato ne manj odločne izmenjave mnenj?

Da ne živimo v kakem srečnem zatišju, v katerem ne bi čutili težkih gospodarskih pretresov, vemo še predobro. Ali pa vemo, kje natančno so meje tako imenovanih ob-

jektivnih težav, torej tistih, katerih se pri najboljši volji ne moremo rešiti sami, kje pa se začnejo težave ali nerodnosti, ki so samo naše, in ki smo jih najbrž enako sposobni odpraviti, kot smo jih bili sposobni povzročiti? Toda ali znamo z nezmotljivim prstom pokazati napake in jih odstraniti? Smo sposobni resnično množično sodelovati pri vsakomesečnem obravnavanju problemov iz naše proizvodnje, poslovanja in medsebojnih odnosov vsaj približno tako množično in odločno kot ob prekinitvi dela — ter se ne naveličati strokovnih debat?

Če smo, je priložnosti za ustno ali pismeno diskusijo precej in jih bo sčasoma še več. Kakor namreč iskreno upamo, da bodo analize prekinitve dela odgovorile na večino postavljenih vprašanj, tako se ven-

Višave

Foto: F. Kamnik

IZ VSEBINE

Z zasedanja delavskega sveta — Tovarna, gledana s kadrovske plati — Iz dela kolektivnih izvršilnih organov — Spremembe v prispevkih zavarovanih oseb — Strokovna posvetovanja in raziskave — Kulturna kronika — Sportne vesti — Obvestila in zahvale — Občni zbor PD Ravne

Tovarna – gledana s kadrovske strani

(Komentar pomembnejših podatkov o kadrovskih gibanjih v preteklem letu)

UVOD

Ceprav zaključni račun kot ocena lanskega poslovnega leta še ni sprejet, so že znani nekateri podatki, ki so lahko izhodiščna osnova za kadrovske analize. Moj namen pa je: le povezati lanske poslovne rezultate s splošnim kadrovskim sestavom tovarne in z dogajanjem na tem področju. Kaj več zaenkrat ni mogoče.

Pred leti začeta velika rekonstrukcija in dograditev obratov za metalurško proizvodnjo in predelavo je v zadnji fazi, zato je tovarna v svojem zunanem videzu že dokaj popolna. Vsem, ki smo s tovarno tako ali drugače rasli, je to več ali manj samoumevno. Kaj pa druga stran tovarne – njeno jedro, brez katerega bi tega, kar danes bolj ali manj površno gledamo, ne bilo – ljudje, kadri, medosebni odnosi, počutje ljudi?

Sodobno tovarno si je človek zgradil zase, da bi bolje in z manj napora delal, da bi več proizvedel, da bi to, kar metalurg v znoju pridela – predelal sodelavec ob stroju, da bi metalurgovo delo oplemenitil s svojim, da bi oba složno gradila tovarno in si skupaj ustvarila boljši jutri, da bi... Kajti vsi smo člen v združenem delu ne glede na to, kje se to delo vrši – pri peči, pri stroju, v pisarni. Nedvomno je res, da bi dela v pisarni ne bilo brez dela pri peči, stroju; prav tako je tudi res, da bi tega drugega dela ne bilo, če bi ne bilo tehnološko pripravljeno, če ne bi bilo strokovno vodeno, če bi ne bil delovni rezultat prodan. Posamezno delovno opravilo je torej člen v delu nas vseh v tovarni. Delo bi navsezadnje lahko ponazorili z mozaikom, ki je popoln tedaj, ko mu ne manjka niti en sam samcat kamenček. In nazadnje: vsi smo različni del ali delček tovarniškega mozaika in njegove barvitosti. To je neizpodbitno, drugače bi v tovarni ne imeli kaj početi. Pa se vsi v polni meri tega tudi zavedamo?

Vem, nihče ne prihaja v tovarno zato, da bi si tam krajšal čas, saj bi bilo nemara boljše, da bi se udobju predajal kje zunaj tovarniške ograje. Prav tako pa je res, da nihče za nikogar v tovarni ni rezerviral delovnega mesta. Nihče nima nanj vnaprej pravice zaradi položaja, strica, očeta, delovnih let, tradicije itd. Kdor tega ne bo prejel ali slej domel, bo moral iz tovarne, da bi prišel na njegovo mesto drugi – uspešnejši, tak, ki hoče biti ustvarjalni člen v združenem delu. In še nekaj, česar vsi nočejo razumeti: pravic brez osebnih dolžnosti ni in jih nikoli ne bo. Moram razočarati tiste, ki mislijo in javno govorijo, da je v samoupravni socialistični družbi človek brezpogojno obvarovan pred kakr-

darle zdi, da prekinitve dela ne bodo mogle sprejeti kot obliko reševanja problemov, temveč se bomo tudi v prihodnje hočeš nočeš morali ubadati z njimi na sejah in konferencah.

Sicer pa – tema za diskusijo je postavljena.

Marjan Kolar

šnokoli negativno sankcijo. Tako misel gojijo tisti, ki niso samokritični, lastno odgovornost pa odpravljajo od sebe z demagogijo in taktiziranjem.

KADROVSKA GIBANJA V PRETEKLEM LETU

Ob koncu leta je bilo v tovarni točno 3757 zaposlenih ali za 106 več kot leto poprej. Oktobra smo dosegli vrh v lanskem povprečnem zaposlenosti (3787), nato pa se je v dveh mesecih delovna skupnost zmanjšala za 30 ljudi. Ob tem naj pokažemo na splošni sestavi zaposlenih:

Stopnja izobrazbe	stanje 31. 12. 1971	odstotek na število zaposlenih
VK	200	5,32
KV	1055	28,08
PK	918	24,44
NK	984	26,20
VS	58	1,54
VSS	34	0,90
SS	270	7,18
NS	238	6,34

Do 35 let starih je v delovni skupnosti 2481 ali 66 % vseh zaposlenih.

Nimamo še sicer sistemizacije delovnih mest, da bi čimbolj natančno poznali njihovo zahtevnost in zahtevano strokovno usposobljenost delavcev, z gotovostjo pa lahko trdimo, da nam določenih profilov strokovnih kadrov stalno manjka, in sicer zaradi:

- hitre rasti tovarne, čemur ni sledila ustrezna skrb (šolanje) za kadre,
- odhajanja delavcev drugam,
- sprva nerazvitega, še zmerom pa neučinkovitega izobraževalnega sistema,
- relativne oddaljenosti od šolskih centrov,
- premalo občutene perspektivnosti že zaposlenih,
- sistema vrednotenja posameznikovega dela,
- medosebnih odnosov.

Medosebne odnose obravnavamo na zadnjem mestu zgolj iz tehničnih razlogov, sicer pa jim pridajamo najvidnejše mesto. Kajti medosebni odnosi so tisti, ki privlačijo ljudi ali jih odbijajo, medosebni odnosi vplivajo na delovno uspešnost.

Zavoljo dobrega počutja se bo delavec na delovnem mestu usposabljal, odločil se bo za dodatno izobraževanje ali pa bo v delovni organizaciji sicer ostal brez volje in osebne motiviranosti za delo. Jasno je, da tak delavec ne bo ustvarjalni člen v združenem delu, marveč bo zelo slab in labilen ter bo popustil že ob manjšem naporu.

Tovarna, gledana s plati dolgoročne brige za kadre, je takšna:

a) Na fakultetah, visokih in višjih šolah štipendiramo 94 slušateljev. Od tega na fakulteti za metalurgijo 24, na fakulteti za

strojništvo 13, na ekonomski fakulteti 10 itd. Vseh, ki si pridobivajo ekonomsko izobrazbo, je 32.

b) Na srednji tehniški šoli na Ravnah štipendiramo naslednje število dijakov: metalurške smeri 38, strojne smeri 18, na elektro smeri pa 13 dijakov.

c) Na poklicni šoli (Solski center) šolamo za široki in ozki profil delavca 348 učencev, od tega 77 deklet. Pod pojmom ozki profil je treba razumeti specializirane metalurške poklice (valjavec profilov, talilec pri el. peči, žarilec...). Zanj se lahko izobražujejo tudi tisti, ki so končali vsaj 6 razredov osnovne šole.

V letošnjem letu bi naj končalo šolanje na Šolskem centru 147 učencev. Vsi učenci k nam nikoli ne pridejo, vendar pa z veliko večino vendarle računamo.

d) Ob delu se na različnih šolah izobražuje 135 naših sodelavcev. Šolanje je ob delu nedvomno napor, hkrati pa lahko vnaša v delovni proces določene motnje, zato mora biti načrtovano;

- na tretji stopnji se izobražujejo 3 delavci,
- na VEKŠ-II. stopnja se izobražuje 7, na VEKŠ I. stopnja pa 11 sodelavcev,
- na VTŠ 19 sodelavcev,
- na višji šoli za organizacijo dela 29,
- na višji šoli za varnostne tehnike 2,
- na TSS 31,
- na delovodski 19,
- na ekonomski srednji in drugih šolah pa 17 sodelavcev.

Če torej nekoliko zberemo podatke, lahko vidimo, da štipendiramo, dajemo nagrade ali nudimo pri šolanju pomoč 577 študentom, dijakom ali našim sodelavcem, za kar smo lani porabili 2,5 milijona novih dinarjev. Za letos pa predvidevamo, da bo ta znesek še za 1 milijon višji.

Nekoliko drugače zbrani podatki povedo, da si visoko in višjo izobrazbo pridobiva 161 rednih in izrednih slušateljev. Sedaj imamo 91 zaposlenih s to izobrazbo.

Vseh, ki si pridobivajo izobrazbo na srednjih šolah (TSS, ESS), je 119.

Spreminjanje števila zaposlenih (fluktuacija)

V delovno organizacijo je v preteklem letu prišlo 488, odšlo pa 382 delavcev. Fluktuiralo (odšlo in prišlo) je torej 870 delavcev! Notranjih premikov pa tudi ni bilo malo.

Na splošno gledano se je s fluktuacijo (odpovedi, samovoljne zapustitve dela (116), odhodi v JLA, prav tako prihodi, učenci ŠC, splošni sestav izboljšal. Menimo, da bo tako tudi v prihodnje.

Fluktuacija pa ima tudi svojo slabo stran, zato moramo težiti za tem, da bo čim manjša, kajti z dobrim delavcem odhaja njegova strokovnost, znanje in delovna uspešnost ter delovne navade, nov delavec, ki ga moramo pogosto hitro sprejeti, pa največkrat nima najboljših delovnih navad.

NEKATERE TAKOJSNJE NALOGE

Opis delovnih mest, ki bo temelj sistemizacije, analitični oceni delovnih mest in drugim kadrovskim opravilom, je že v fazi metodoloških, tehničnih in kadrovskih priprav. Sam opis bo trajal vsaj tri

mesece, z analizo vred pa še nekaj mesecev več — odvisno od izdelave mikro organizacije tovarne. Sistemizacijo delovnih mest bo lahko sprejel delavski svet tovarne na enem izmed jesenskih zasedanj.

Naj zapišemo, da bo celotni opis potekel po načelu projektne organizacije, ki je že pripravljena, v njegovi izvedbi pa bo neposredno delovalo okoli 100 strokovno in metodološko za to pripravljenih delavcev.

Računalniška obdelava najpomembnejših kadrovskih podatkov — programerji AOP so že izdelali program. Prve zahtevane podatke nam bo računalnik v kratkem že dal.

Sprejem v delovno razmerje brez časovne stiske — od 1. januarja sprejemamo in premeščamo le 1. in 15. v mesecu. Vmesni čas nam je na voljo za zdravstveno, strokovno in psihofiziološko »obdelavo« kandidata. Danes smo šele na začetku tega hotenja.

Spremljanje delavca in njegovih problemov od A do Ž, kot se temu reče. V kadrovski službi moramo spremljati vse negativne pojave, ki vplivajo na počutje ljudi, jih analizirati in ugotovitve usmerjati na pravo mesto.

Kar zadeva splošno delovno disciplino in medosebne odnose udariti plat zvona.

Dati pobudo za spremembo interne zakonodaje s področja kadrovske zadeve. Stremeti za tem, da bodo vsa pomembnejša vprašanja urejena z normativnimi akti.

Takoj ko bo to mogoče, dolgoročno načrtovati število in strokovno usmeritev kadrov.

Izdelati pregled vseh, ki pridejo iz šol in iz JLA v delovno organizacijo ter seveda tudi tistih, ki bodo upokojeni itd.

Posodobiti evidenco v kadrovskega oddelku.

ZAKLJUČEK

Podatki, ki sem jih navedel in komentiral, so nedvomno zelo zgovorni ter prepričljivi. Slo pa mi je zgolj za to, da prek internega glasila informiram delovno skupnost o dogajanjih na tistem področju, kjer se dnevno razmeroma veliko dogodi, pa vendarle premalo ve. Javnost dela, in informiranje samoupravnih organov in celotne delovne skupnosti sem vedno razumel kot poglobljeno nalogo linijskega vodje in strokovnega delavca ter prvi pogoj za samoupravne in strokovne odločitve. Pogosto si zato zastavljam vprašanje: ali smo v tovarni ZADOSTI, PRAVILNO IN PRAVOČASNO informirani?

Morebiti nisem najbolj poklican in tudi ne kvalificiran pisati o informiranju delovne skupnosti, vendar želim k vse pogostejšim splošnim očitkom o nezadostni informiranosti v tovarni povedati svoje mnenje.

Ni nobenega dvoma, da organ ali posameznik ne more odločati, če ne razpolaga s pravočasno in pravilno informacijo. To je abeceda vodenja in upravljanja, ki velja na vzhodu, zahodu in pri nas. Tu ni nobene naše specifičnosti, oblike so skoraj neizčrpne. Specifično je to, da mi moramo informirati celotno delovno skupnost in za to tovarna ne daje malo denarja. Zato bi se morali vprašati, kolikšen je učinek našega informiranja? Po zadnjih dogodkih bi sodil, da je majhen. Očitek in

zagovor nanj sta me pred dnevi navedla na naslednje osebno sklepanje:

1. Količina informacije še ni porok za zadostno in pravilno informiranost.

2. Oblika informacije in odgovornost za njo je najpomembnejša — linijski vodja odgovarja za pravilno informiranje delavcev v delovnem okolju, kjer vrši svojo vodstveno ali vodilno funkcijo. Slaba ali na pačna informiranost je odgovornostno vezana nanj. Če bi bilo tako, bi si linijski vodja pravočasno prisrbel pravilno informacijo.

3. Uredniška politika in vsebina osrednjega informativnega glasila ni odvisna od urednika. Če ne dobi informacij od sodelavcev, si sam ne more kaj.

4. Strokovne službe so dolžne delovno skupnost analitično in zadosti razumljivo obveščati o vseh pomembnih vprašanjih.

5. Informativni fužinar mora postati glasilo delovne skupnosti v tem smislu, da bo odprto problemom delavcev. Glasilo ne sme biti samo informacijsko sredstvo za delavca, marveč tudi njegov list, za njegove probleme. Zaenkrat še sramežljiva vprašanja o OD, ki se v zadnji številki kažejo, morajo prerasti v stalno obliko izmenjave pogledov. List sedaj ni polemičen.

6. Najrazličnejša vprašanja (tudi plod napačne informacije) morajo dobiti takoj svojo pravilno in hitro razlago.

Milan Zafošnik

Spremembe v prispevkih zavarovanih oseb

Skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem je na seji dne 28. decembra 1971 sprejela novi sklep o prispevku zavarovanih oseb k stroškom posameznih oblik zdravstvenega varstva (participacija), katerega v celoti objavljamo, da bi bili zavarovanci z njim seznanjeni.

I.

Kadar zavarovane osebe uveljavljajo zdravstveno varstvo, prispevajo k stroškom za tele oblike zdravstvenega varstva:

1. Za vsako izdano zdravilo, ki se izda zavarovani osebi na recept, 5 din.

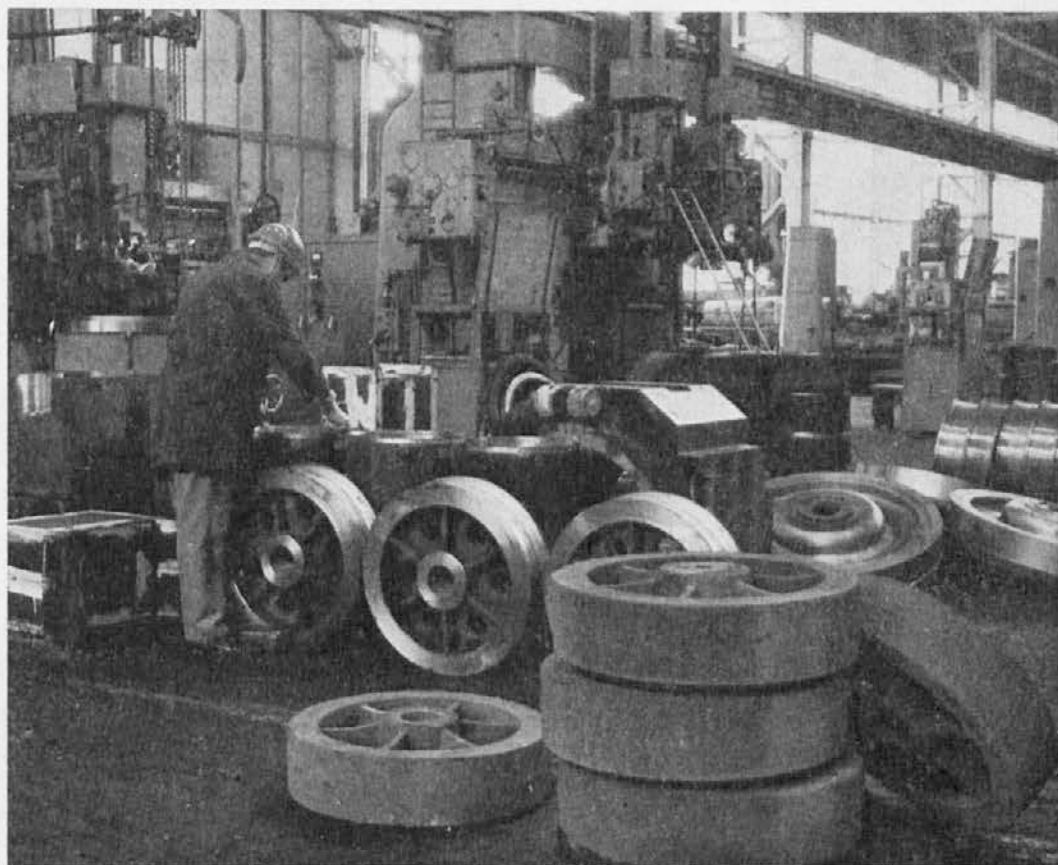
Če je vrednost zdravila nižja od 5 din, plača zavarovana oseba celotni znesek vrednosti zdravila. Če je na en recept predpisanih več enot istega zdravila, plača zavarovana oseba enoten prispevek 5 din,

ne glede na to, če je vrednost posameznega zdravila nižja od 5 din. Če pa je na enem receptu predpisanih več vrst zdravila, plača zavarovana oseba za vsako vrsto zdravila po 5 din.

Zavarovana oseba ne plača prispevka za zdravila, ki jih zagotavljajo oblike zdravstvenega varstva, določene z zakonom in za primere kot posledice nesreč pri delu in poklicne bolezni ter zdravila, za katera je potrebna neposredna intervencija strokovnega zdravstvenega delavca (injekcije).

2. Za vsak obisk zdravnika na bolnikovem domu 10 din za vsak prvi obisk pri isti bolezni (diagnozi), kadar se ta opravi na zahtevo zavarovane osebe.

Prispevek se plača samo za en obisk, ne glede na število članov gospodinjstva, katere je treba pri istem obisku pregledati.

Naša vsakdanjost

Zavarovane osebe ne plačajo prispevka, kadar obisk zdravnika na bolnikovem domu zagotavljajo obvezne oblike zdravstvenega varstva in za primere, ki so posledica nesreč pri delu in obolenja za poklicno boleznijo.

3. Za vsak prevoz z rešilnim vozilom v zdravstveni zavod oziroma iz zdravstvenega zavoda na bolnikov dom, ki ga odredi zdravnik oziroma ga naknadno odobri, 15 din.

Zavarovana oseba ne plača prispevka za prevoz v zdravstveni zavod, če gre za življenjsko nevarne poškodbe, za primere, ko obvezne oblike zdravstvenega varstva zagotavljajo prevoz, in primere nesreč pri delu in poklicnih boleznih, kolikor že niso zajete v prejšnjih primerih. Prispevka tudi ne plača za prevoze iz enega zdravstvenega zavoda v drug zdravstveni zavod.

4. Za medicinske intervencije ob prekinitvi nosečnosti 100 din.

Prispevka ne plača mladina do 26. leta starosti, če je zavarovana v svojstvu družinskega člana, vajenke in učenke poklicnih šol s praktičnim poukom in zavarovane osebe, pri katerih je bila ugotovljena medicinska indikacija.

5. Za zobozdravstvene storitve (zobno nego, zobno protetiko, zobno protetična sredstva) prispevajo zavarovane osebe 25 % stroškov za te storitve:

a) za zalivke (plombe), za poliranje zalivk in za odstranitev zobnega kamna;

b) za vsa snemna (zobne proteze) protetična sredstva;

c) za vsa nesnemna (fiksna mostovna) protetična sredstva, vključno polplemenite kovine.

Za sredstva in posege v čeljustni ortopediji (ortodontska dela — uravnavanje zob), če zavarovana oseba ta pripomoček izgubi, uniči ali ga ne uporablja po navodilih zdravnika, plača sama celotno vrednost novega pripomočka.

Prispevka ne plačajo zavarovane osebe, kadar jim to obliko varstva zagotavljajo obvezne oblike zdravstvenega zavarovanja in nesreče pri delu in poklicna obolenja ter otroci in mladina do 26. leta starosti, če so zavarovani kot družinski člani, vajenci in učenci strokovnih šol s praktičnim poukom, kolikor niso zajeti že med obveznimi oblikami, razen po drugem odstavku te točke.

6. Za ortopedске in druge pripomočke prispevajo zavarovane osebe:

a) za proteze, ortopedске aparate za zgornje oziroma spodnje ude (razen za terminalni podaljšek in umetno pest), kovinsko sandalo, invalidski voziček, lasuljo po 60 din;

b) za navadne čevlje k protezi ali za ortopedске čevlje do velikosti št. 35 po 50 din, za večje pa 80 din;

c) za usnjene rokavice, kilni pas, umetno dojko, bergle, navleko na krn po amputaciji in brizgalko za injekcije trojni znesek, ki je predpisan kot prispevek za zdravlila;

č) za vse vrste očesnih pripomočkov po 30 din;

d) za slušne pripomočke ter pripomočke za omogočanje glasnega govora 80 din.

Za zavarovane osebe, katerim je slušni pripomoček oziroma pripomoček za omogočanje glasnega govora potreben le kot socialni, ne pa delovni stik, znaša prispevek 100 din.

Prispevka ne plačajo zavarovane osebe, kadar so jim ti pripomočki zagotovljeni kot obvezne oblike zdravstvenega varstva in za primere posledic nesreč pri delu in poklicnih boleznih.

Prispevka pod a) in c) do d) tudi ne plačajo otroci in mladina do 26. leta starosti, če so zavarovani kot družinski člani, ter vajenci in učenci strokovnih šol s praktičnim poukom, in osebe po dvojni in večkratni amputaciji udov nad zapestjem in

nad gležnjem in osebe, ki imajo paraplegijo, triplegijo ali tetraplegijo.

Za pripomočke, katerih nabavna cena je nižja od predpisanega prispevka, plačajo zavarovane osebe nabavno ceno.

7. Za intervencijo in zdravljenje z zastrupitvijo z alkoholom plačajo zavarovane osebe 50 % stroškov za prvih 5 dni zdravljenja v stacionarnem zdravstvenem zavodu oziroma 50 % stroškov ambulantnega zdravljenja na bolnikovem domu za prvih pet dni.

Zavarovana oseba, ki se zdravi zaradi poškodbe ali bolezni, ki je v vzročni zvezi s pijanostjo, če je ob poškodbi ugotovljena vinjenost nad 0,5 promila, plača enak znesek, kot je določen v prejšnjem odstavku, razen zavarovana oseba, za katero je medicinsko ugotovljeno, da je kronični bolnik — alkoholik.

Primeri po prejšnjem odstavku se ugotavljajo na podlagi pravnomočne kazenske sodbe ali pravnomočne upravnokazenske odločbe ali po postopku za ugotavljanje vinjenosti po ugotovitvi zdravstvenega zavoda, ki je nudil prvo pomoč.

8. Za neobvezno cepljenje 50 % stroškov cepljenja.

9. Za pregled pri zdravniku specialistu 10 din za vsak prvi pregled ob isti bolezni (diagnozi).

Prispevka ne plačajo zavarovane osebe:

a) kadar jim to varstvo zagotavljajo obvezne oblike zdravstvenega varstva, ki so določene z zakonom in primeri kot posledica nesreče pri delu in poklicnih boleznih;

b) za obiske brez zdravniškega pregleda, zgolj zaradi administrativnih storitev;

c) za preglede v specialističnih ambulantah, ki delajo na dispanzerski način;

č) za preglede v izvajanju medicinske rehabilitacije;

d) za preglede v zvezi z nosečnostjo in porodom, za nalezljive bolezni in epilepsije, mladina do 26. leta starosti, če je zavarovana kot družinski člani, ter vajenci in učenci poklicnih in strokovnih šol s praktičnim poukom, kolikor že niso zajeti med obveznimi oblikami;

e) za pregled hospitaliziranih oseb.

II.

Zavarovana oseba plača prispevek neposredno v zdravstvenem zavodu oziroma organizaciji, kjer uveljavlja zdravstveno varstvo oziroma prejme pripomoček. Z zneskom prispevka po tem sklepu se zmanjša račun zdravstvenega zavoda ali organizacije, ki dobavlja pripomočke. Vendar mora biti znesek participacije prikazan v računu kot odbitna postavka.

Glede prispevka se uporabljajo določbe statuta in pravilnika skupnosti ter predpisi zakona o zdravstvu.

Z uveljavitvijo tega sklepa preneha veljati sklep o prispevku zavarovanih oseb k stroškom posameznih oblik zdravstvenega varstva (participacija), ki je bil uveljavljen v Uradnem listu SRS št. 1/71. Ta sklep se uporablja od 28. 1. 1972 dalje.

F. K.

Pred odhodom

Ne prehitro

Sv. Avguštin v mladih letih: »Gospod, nakloni mi čistost, a ne še zdaj.«

Rabindranat Tagore

Početek

»Od kod sem prišel, kje si me pobrala?«
je dete vprašalo mater.

Odgovorila mu je na pol v joku, na pol
v smehu in si privila dete na prsi:

»Bil si skrit v mojem srcu, kot njegovo
hrepenenje, ljubček moj.

Bil si v punčkah mojih detinjih iger, in
ko sem slednje jutro iz ila oblikovala po-
dobo svojega boga, sem oblikovala in izo-
blikovala tebe.

Bil si zaklenjen v božanstvu naše doma-
čije; ko sem ga častila, sem častila tebe.

V vseh upih in ljubeznih, v mojem živ-
ljenju, v življenju moje matere si živel ti.

V naročju nesmrtnega duha, ki vlada naš
dom, si se doжил veke in veke.

Ko je moje deklinsko srce odpiralo svoje
cvetne liste, si plaval med njimi kakor
vonj.

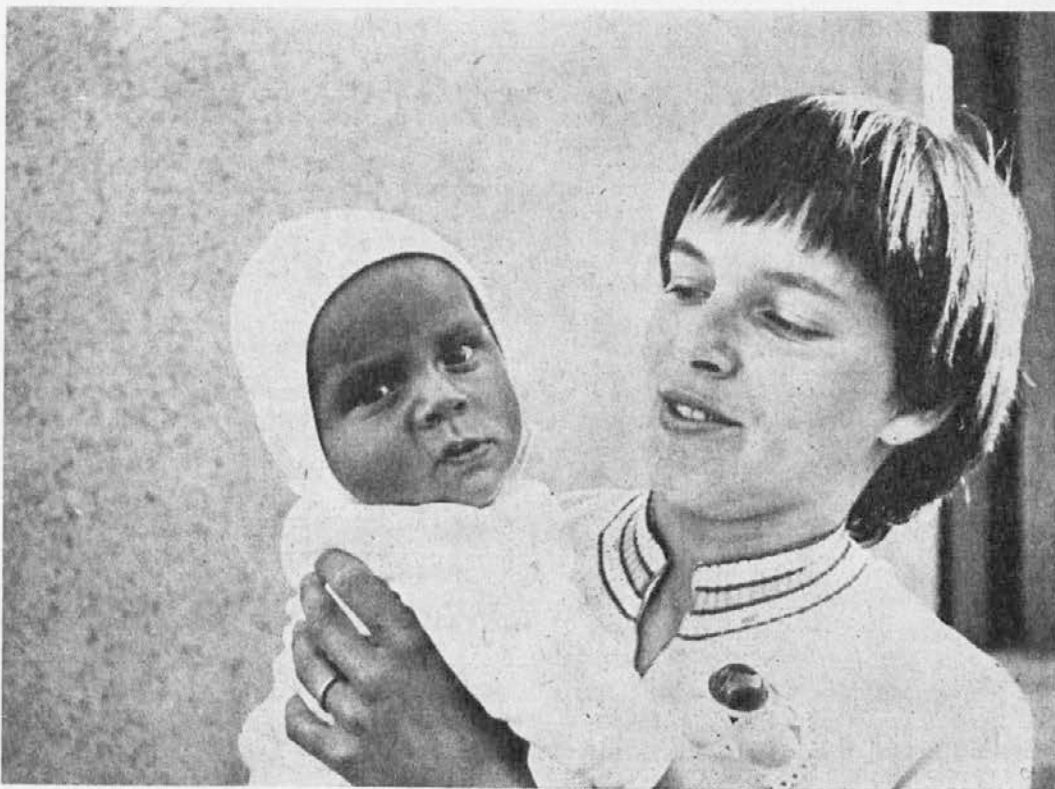
Tvoja mehka nežnost je cvetela v mojih
udih kakor zarja na nebu pred sončnim
vzhodom.

Ljubček nebes, dvojček z rano zoro, si
plaval po reki pozemeljskega življenja in
si naposled pristal ob mojem srcu.

Kadar ti gledam v obraz, me prevzame
sveta skrivnost: ti, ki si bil skupen vsem,
si postal samo moj.

V strahu, da bi te ne izgubila, te privi-
jam tesno k svojim nedrim. Kakšno čaro-
dejstvo je zapletlo zaklad vsega sveta v te
moje šibke roke?«

Sodelavkam za dan žena

Mamina sreča

Z zasedanja delavskega sveta

Prejšnji mesec je bilo razen rednega zasedanja delavskega sveta, na katerem je bila razprava o poslovnem poročilu, ugotovljenem finančnem rezultatu in predlogu razdelitve sredstev po zaključnem računu, še izredno zasedanje.

Izredno zasedanje je bilo namenjeno razpravi o vzrokih neljubih dogodkov, ki so se pripetili, govor pa tudi o tem, kaj je treba takoj in kaj v kasnejšem časovnem obdobju storiti, da si zagotovimo v tovarni primerno delo in delovnim pogojem ustrezne OD. V tej smeri so bili na zasedanju sprejeti ustrezni sklepi, ki so bili v obliki posebnega obvestila posredovani vsem zaposlenim. Ker je bilo na zasedanju tudi sklenjeno, da je zaostanek izplačila plačati 1. marca, je delavski svet sprejel poseben sklep o časovnem obdobju dviganja in izplačila mesečnih akontacij, s katerim nam je izplačilo tudi omogočeno.

Pri obravnavi poslovnega poročila, ugotovljenega finančnega rezultata in razdelitvi ostanka sredstev je bil dan največji poudarek potrebi nadaljnje opremljenosti tovarne, razširitvi nadaljnje predelave in gradnji objektov družbenega standarda. V začetni razpravi je prisotne nekoliko motila postavka nerazdeljenih sredstev v skladu skupne porabe. Povedano je bilo, da so v tej postavki predvsem sredstva, namenjena za gradnjo stanovanj. Ker nam sredstev vedno primanjkuje, smo gradbenim podjetjem posredovali zahtevo, da bodo morala v prihodnje vse gradnje tako na področju investicij v tovarni kakor tudi gradnje stanovanj za določeno časovno obdobje kreditirati. Nekatera podjetja so na to sicer načelno pristala, nimamo pa še njihovega končnega odgovora, ker o tem njihovi samoupravni organi še niso razpravljali, niti jim v celoti niso znana sredstva, ki bi jih za to potrebovali. Ker zadeva še ni do kraja dogovorjena, postavke ni bilo možno specificirati.

Bo pa predlog za razporeditev teh sredstev, potem ko bo situacija znana, posredovan v prditiv delavskemu svetu. Razen gradnje stanovanj v družbeni lasti moramo v tovarni podpirati tudi zasebne gradnje. Graditeljev lastnih stanovanjskih hiš je precej. Po mnenju večine diskutantov v predlogu predvidena sredstva ne bodo mogla v celoti kriti potrebe, zato se je delavski svet odločil, da se iz postavke nerazporejenih sredstev sredstvom za individualno gradnjo doda 300.000 dinarjev oziroma se za kreditiranje individualne gradnje letos nameni 1.500.000 dinarjev, ki je največja postavka, ki smo jo do sedaj namenili za te namene.

V nadaljevanju zasedanja je delavski svet razpravljal še o predlogu za spremembo razporeda delovnih in dela prostih dni, potrdil spremembo registracije poslovnega predmeta počitniškega doma, končno pa bil seznanjen še z nekaterimi izhodišči in predlogi stanovanjske politike do leta 1976.

Po razpravi je delavski svet sklenil:

1. Potrdi se zaključni račun počitniškega doma vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom. Ker dom ni ustvaril dohodka v taki višini, da bi se pokrili vsi stroški poslovanja, se ugotovljena izguba v znesku 35.659,05 din krije iz ostanka dohodka tovarne za lansko leto.

2. Potrdi se ugotovljeni finančni rezultat tovarne za leto 1971, ki znaša:

	din
— celotni dohodek	687.989.792,82
— skupni stroški poslovanja, ki bremenijo dohodek	630.620.138,66
— ostanek dohodka	57.369.654,16

ki se razdeli na:

— poslovni sklad	20.303.804,11
— sklad skupne porabe	28.000.000,00
— rezervni sklad	6.000.000,00

— posojilo za nerazvita področja	3.182.058,30
— OD nad vkalkuliranimi	172.096,05
— posojilo za skupne rezerve	2.858.094,95
— pokritje izgube počitn. doma	35.659,05

3. Potrdi se sprememba razporeda plačanih, delovnih in dela prostih dni v letu 1972.

4. Odobri se sprememba registracije poslovnega predmeta počitniškega doma v Portorožu.

5. Potrdi se predlagana sprememba podpisnih pooblaščenecv in sprememba obsega podpisnih pooblastil.

6. Odobri se, da se v sredstvih amortizacije za letošnje leto zagotovijo sredstva na račun podražitve naprave za postopek EPZ in gradnjo hale v znesku 2.770.500 dinarjev.

7. Odobri se, da se z Jugobanko, filialo v Ljubljani, za dobo 13 mesecev podaljša pogodba o vročitvi sredstev, ki smo jih v znesku 200.000 dolarjev vložili pri tej banki leta 1970. Sredstva so vročena po obrestni meri 5,5 %.

8. Delavski svet je potrdil izhodišča stanovanjske politike za obdobje do leta 1976. Izhodišča nam bodo služila za podlago pri oblikovanju novega pravilnika o delitvi stanovanj ter pogojev in kriterijev dodeljevanja kreditov za individualno gradnjo stanovanj.

9. Odobrijo se bonifikacije, ki smo jih zaradi kasnitve dobavnih rokov, reklamacij in stroškov dodatne obdelave dolžni plačati podjetjem Biberach, Hagesta in Kerkhoff v Zahodni Nemčiji.

-et

Gasilska

Ko je francoski slikar Paul Baudry slikal pariško opero, ga je neki gasilec opazoval z velikim zanimanjem. Ko je Baudry čez nekaj ur odložil čopič, da bi se malo odpočil, in se obrnil h gasilcu, je ta preudarno izjavil:

»Gotovo bo strašno smrdelo, ko bo vse to gorelo.«

Koliko bomo imeli letos dopusta

Dolžina dopusta je vseskozi osrednje vprašanje vseh, ki so nanj upravičeni. Tako jih na eni strani zanimajo osnove za izračun, na drugi pa dodatni dopust, ki prav tako pomembno vpliva na dejansko dolžino letnega dopusta.

Temeljni zakon o delovnih razmerjih v 66. členu določa, da traja letni dopust najmanj 14 in največ 30 delovnih dni. To velja za delovne organizacije, ki imajo 6-dnevni delovni teden, po 7 ur na dan.

V železarni Ravne je uveden 5-dnevni delovni teden (to možnost dopušča 154. člen istega zakona), zato traja dopust najmanj 12, največ pa 26 delovnih dni. Za proste sobote, ki se ne vštejejo v letni dopust, pa smo upravičeni do nadomestila OD, torej so proste sobote plačane.

Z željo, da vas seznanimo z dolžino letnega dopusta, posredujemo prepis določil pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih, ki konkretno obravnavajo letni dopust in dodatne dopuste. V tabeli je izračunan dopust na podlagi skupne delovne dobe in težavnostnih stopenj (pogojev dela, delovnega okolja, itd.). Na ta dopust se prišteje dodatni dopust tistim delavcem, ki so nanj upravičeni (stari do 18 let, udeleženci NOB, invalidi, itd.). Izračun

v tabeli je opravljen po formuli: število dni dopusta, krat 7, deljeno z 8. Dobljeno število do 0,5 se zaokroži navzdol, 0,5 in nad pa navzgor. Dopust po izračunu v tabeli predstavlja osnovni dopust, na katerega se upravičnim delavcem prišteva še dodatni dopust. Delavcem pa, ki niso upravičeni do dodatnega dopusta, predstavlja število dopusta v tabeli pripadajoči oziroma dejanski letni dopust.

Zgornja meja dopusta v železarni znaša 26 delovnih dni in na to število se ne prišteva več dodatni dopust. To pomeni, da delavci, ki dosežejo 26 delovnih dni letnega dopusta, niso več upravičeni na dodatni dopust in dobijo zgornjo mejo letnega dopusta, ki v železarni Ravne znaša 26 delovnih dni.

Delavcem, ki v tekočem letu dosežejo višjo grupo za odmero dopusta, se ta odmeri, ko dosežejo pogoje. Npr. delavec proti koncu leta dopolni 20 let delovne dobe. V poletnih mesecih, ko uporabi letni dopust, se mu odmeri osnova od 15—20 let delovne dobe, višja osnova oziroma dejanski dopust pa se mu odmeri, ko izpolni pogoje.

Dopust se odmeri na skupno delovno dobo in težavnostne stopnje po tabeli:

Težavnostne stopnje

Skupna delovna doba

Težavnost in zahtevnost dela, vpliv delovnega okolja, telesni in duševni napor.	Skupna delovna doba						
	do 5 let	nad 5 do 10 let	nad 10 do 15 let	nad 15 do 20 let	nad 20 do 25 let	nad 25 do 30 let	nad 30 let
I. težavnostna stopnja	14	16	18	19	21	23	26
II. težavnostna stopnja	13	15	17	18	20	22	26
III. težavnostna stopnja	12	14	16	18	19	21	26

V skupno delovno dobo za ugotovitev višine letnega dopusta se šteje čas, prebit na delu v tovarni in drugih delovnih organizacijah, kot tudi čas rednega študija na višjih in visokih šolah. Za uspešno zaključeno višjo šolo se prizna 2 leti in pol, za visoko šolo pa 5 let delovne dobe.

Dela so po težavnostnih stopnjah (pogojih dela) razvrščena v tri skupine, in sicer:

— v I. težavnostno stopnjo spadajo dela, ki jih opravljajo delavci, ki so po kodeksu del razvrščeni v I. okolje, individualni izvršilni organi in vodilni delavci,

— v II. težavnostno stopnjo spadajo dela, ki jih opravljajo delavci, ki so po kodeksu del razvrščeni v II. okolje, delavci, ki menjajoče opravljajo delo I. in II. okolja dela ter vodje oddelkov,

— v III. težavnostno stopnjo spadajo dela, ki jih opravljajo delavci, ki so po kodeksu del razvrščeni v III. okolje in vsi ostali delavci.

S prehodom iz nižje v višjo težavnostno stopnjo dela pridobi delavec pravico dodatnega dopusta, če dela najmanj 6 mesecev na delovnih mestih višje težavnostne stopnje.

Delavcu, ki še ni star 18 let, pripada letni dopust po osnovah in merilih, ki veljajo za druge delavce, povečan za 7 delovnih dni.

Učenci metalurške industrijske šole in učenci dveletne šole za priučevanje so, če se po zaključeni šoli takoj zaposlijo v tovarni, v tekočem letu upravičeni na letni dopust.

Višina letnega dopusta se določi tako, da jim za vsak mesec zaposlitve pripada 1 dan letnega dopusta.

Delavcu pripada za čas zaposlitve v ZP, ki se šteje za neprekinjeno zaposlitve, dodatni dopust, in sicer:

- od 5 do 10 let delovne dobe 1 dan
- od 10 do 15 let delovne dobe 2 dni
- od 15 do 20 let delovne dobe 3 dni
- od 20 in več let delovne dobe 4 dni

Delavcu pripada glede na posebne socialne in druge razmere naslednje število dni dodatnega dopusta:

- a) materi samohranilki z enim otrokom v starosti do 7 let 1 dan,
- materi samohranilki z dvema otrokoma, vsak v starosti do 7 let 2 dni,

materi samohranilki s tremi in več otroki vsak v starosti do 7 let 3 dni,

b) delovnemu invalidu II. in III. kategorije 2 dni,

c) delovnemu invalidu s telesno okvaro od 30% do 50% 2 dni,

č) delovnemu invalidu s telesno okvaro od 60% dalje 3 dni,

d) vojaškemu invalidu NOB ali JLA od 20% do 50% 2 dni,

e) vojaškemu invalidu NOB ali JLA od 60% dalje 3 dni.

Če je delavec sočasno vojaški in delovni invalid, se upošteva samo en kriterij invalidnosti, in sicer tisti, ki je za delavca ugodnejši.

Udeleženci NOB, ki jim je priznan čas sodelovanja v NOB dvojno, imajo pravico do dodatnega dopusta, in sicer:

- udeleženci NOB od 1942 4 dni
- udeleženci NOB od 1943 3 dni
- udeleženci NOB od 1944 2 dni

Prispevek bo omogočil zaposlenim, da si bodo sami izračunali višino letnega dopusta in odpravili nejasnosti. Obenem smo želeli, da so vsi zaposleni seznanjeni z osnovami in podatki, od katerih je odvisna višina letnega dopusta.

Stanko Potočnik

Tehnične izboljšave

Vodja individualne obdelave v mehanski obdelovalnici Jože Osenjak je izdelal stroj za obdelavo ojnica za firmo MAN. Stroj je sestavljen iz raznih rabljenih in odpisanih delov, delal pa je v prostem času. Tehnično dokumentacijo za elektroinstalacije je izdelal vodja elektro vzdrževanja SMO Ivan Vušnik.

Novo izdelani stroj nudi pri obdelavi MAN-ovih ojnica naslednje prednosti: povečana kapaciteta obdelave, razbremenitev horizontalnega vrtnega stroja, ki ni predviden za takšno obdelavo, poenostavljena obdelava in znižani obdelovalni stroški.

Komisija je ocenila celotno vrednost izboljšave na 500.000 din letnega prihranka in nagradila Jožeta Osenjaka z 10.000 in Ivana Vušnika s 1000 dinarji.

Vodja grupe za razvoj proizvodnje v SMO Stefan Ott je skonstruiral napravo za obsekovanje ozobljenih vencev po totem varjenju. Z uporabo naprave se je odpravilo ozko grlo pri obsekovanju, s čimer se prihrani letno okrog 70.000 din. Naslednja prednost naprave je v tem, da je z odpravo ročnega obsekovanja odpadlo težaško delo.

Komisija je nagradila avtorja z enkratno nagrado 2000 dinarjev.

Strugarja v mehanični delavnici Alojz Strmčnik in Friderik Uršnik, sta z manjšo dodatno pripravo skrajšala čas obdelave bran za 43%. S tem sta pri 120.000 letno izdelanih branah prihranila 60.000 din. Komisija ju je nagradila z enkratno nagrado 3000 dinarjev, ki si jo delita na polovico.

Brusilec pri ozobljenju in brušenju Jože Jesenek je izdelal pripravo, ki omogoča na brusilnem stroju FORTUNA brušenje kotov z obeh strani. Pred tem je bilo potrebno prebrusiti brusno ploščo za vse obdelovance, ki so se brusili z obeh strani pod večjim kotom. Novo izdelana naprava omogoča, da se obdelovanec obrne.

Prihranek, dosežen s povečano produktivnostjo, znaša letno okrog 5000 dinarjev. Komisija ga je nagradila z enkratno nagrado 300 dinarjev.

Obratovodja jeklovleka inž. Anton Godec, obratovodja topilnice I dipl. inž. Vlado Rac in inženir proizvodnje topilnice I Jože Kotnik so uvedli pretapljanje odbrusov brzoreznega jekla. V letu 1971 so pretopili 31.480 kg odbrusov in dosegli prihranek 224.485 dinarjev. Komisija jih je nagradila z enkratno nagrado 3.710,60 dinarjev, ki si jo delijo v razmerju: inž. Anton Godec 65%, dipl. inž. Vlado Rac 30% in Jože Kotnik 5%.

Vodja elektro vzdrževanja jeklarne Otmar Leš, je rekonstruiral VF peč v mini livarni in zmanjšal porabo golih bakrenih zvitljivih kablov na 25-t. el. obločni peči. Pri prvi izboljšavi je sodeloval še izmenski delovodja elektro vzdrževanja jeklarne Jože Hecl, slednjo pa je izvršil sam.

Z rekonstrukcijo VF peči so se odpravile črpalke za hlajenje tuljave in izboljšala se je izolacijska obloga. Prihranek, dosežen z izboljšavo, znaša letno 32.921,70 dinarjev. Komisija je avtorja nagradila z enkratno nagrado 1.131,80 dinarjev, ki si jo delita na polovico.

Pri zmanjšanju porabe kablov na 25-t. el. obločni peči pa znaša letni prihranek 16.281 dinarjev, nagrada, ki jo je dodelila komisija avtorju, pa 681 dinarjev.

K. F.

ZAHVALA

Vsem, ki so ob žalostnem dogodku z nami sočustvovali in nam pomagali, darovalcem vencev in šopkov, pihalni godbi DPD Svoboda Prevalje, pevcem Društva upokojencev Prevalje ter vsem, ki so pospremili na zadnji poti mojo pokojno ženo in našo mamico JERČKO FORSTNER, se najpriščneje zahvaljujemo!

Mož Ivan, sin in hčerki z družinami

Iz dela odbora za splošne zadeve

Potem ko je delavski svet potrdil novo makro organizacijo tovarne, smo v tovarni morali pričeti delati na njenem izvajanju. Ker razpisi in imenovanja delavcev na delovna mesta v okviru nove organizacije spadajo v pristojnost odbora za splošne zadeve, je odbor na sejah tem organizacijskim in kadrovskim zadevam namenil največ časa in razprave. Odbor pa je obravnaval tudi nekatere druge zadeve iz svoje pristojnosti. Na sejah odbora so bili sprejeti naslednji sklepi:

Na podlagi objavljenih delovnih mest in predloga komisije za kadre in delovna razmerja je odbor v smislu 135. člena statuta kot za to pristojen organ sklenil, da se na objavljena delovna mesta imenujejo:

— na delovno mesto šef proizvodnje enote I Jože Žunec, dipl. inž. metalurgije,

— na delovno mesto vodja PD enote I Ivan Ažnoh, dipl. inž. metal.,

— na delovno mesto šef proizvodnje enote II Anton Pratkanec, dipl. inž. strojn.,

— na delovno mesto vodja PD enote II Franc Hrstnik,

— na delovno mesto vodja oddelka za ekonomske analize enote II Karel Kralj,

— na delovno mesto vodja oddelka fazne kontrole enote II Roman Haber, dipl. inž. strojn.,

— na delovno mesto obratovodja obrata pnevmatičnega orodja Edo Pogorevc, inženir,

— na delovno mesto obratovodja obrata industrijskih nožev Alojz Knez, dipl. inž. strojn.

Delavski svet je na zasedanju meseca januarja potrdil dopolnitve pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih s pristavkom, da se izračun dejanskega števila dni letnega dopusta izvrši na način, ki je v pravilniku predviden, da pa mora izračun, potem ko bo izvršen, pregledati še odbor za splošne zadeve. Izračun je sicer pokazal, da se število dni dejanskega pripadajočega dopusta po delovni dobi in pogojih dela pokriva, vendar je odbor menil, da avtomatično zaokroževanje navzgor ni možno. Določil je, da se potrdi izračun števila dejanskih dni letnega dopusta, kot je izvršen, tako da se decimalke do 0,5 zaokrožujejo navzdol, decimalke od vključno 0,5 in več pa navzgor. Tako izračunano in potrjeno dejansko

število dni pripadajočega letnega dopusta po delovni dobi in pogojih dela, na katero število se prišteje pripadajoči dopust po drugih kriterijih, se v uporabo dostavi vodstvom obratov in obratnim obračunom.

Potrdi se predlog komisije za ocenjevanje strokovnih elaboratov in Milanu Miklavcu za strokovni elaborat »Tranzistorski stabilizirani tokovni izvori«, ki ga je izdelal v času pripravniške dobe, odobri enkratna nagrada v znesku 400 din.

Potrdi se mnenje strokovne službe in Kristini Močivnik ter Rozaliji Zakotnik z veljavnostjo od 1. marca 1972 dalje poviša doživljenjska renta od zdaj 400 na 600 din mesečno.

Na predlog komisije za kadre in delovna razmerja je bilo Marti Flegar od 1. februarja 1972 do zaključka šolskega leta 1971/72 v smislu čl. 7 pravilnika o izobraževanju in usposabljanju delavcev tovarne odobreno brezobrestno posojilo v znesku 300 din. Na predlog iste komisije so bili inž. Alenki Pikalo za čas izrednega podiplomskega študija odobrene ugodnosti, ki veljajo za druge izredne slušatelje višjih in visokih šol ter fakultet.

Upoštevajoč mnenje vodstev obratov in predlog komisije za kadre in delovna razmerja je bilo odobreno, da naša tovarna z veljavnostjo od 1. marca 1972 dalje za zaposlene, ki obiskujejo delovodsko šolo metalurške in strojne stroke na Ravnah, krije stroške šolnine v višini in ob pogojih, ki so bili določeni za prejšnje naše slušatelje delovodske šole.

Odbor je tudi odobril, da za proslavo in prireditev ob dnevu žena tovarna krije del stroškov, in sicer po 10 din na zaposleno.

Ob ugotovitvi, da je nekaterim članom komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov zaradi prenehanja dela v tovarni prenehal tudi mandat, kar otežuje delo komisije, je odbor sklenil, da se do ponovnega imenovanja vseh članov komisije, kar bo opravljeno ob volitvah letošnje leto, za člana komisije imenuje tovariš Stanko Kovačič, zaposlen v toplinici.

O drugih zadevah, ki so bile predmet obravnave, so bili prizadeti osebno pismeno obveščeni. —et

Po prekoračenju vžigne napetosti se začne plin ionizirati in nastopi tlilno razelektrenje.

Positivni ioni, ki torej nastajajo pri ioniziranju, se zaradi katodnega padca napetosti močno pospešijo in zadenejo z visoko energijo na površino jekla. Zaradi pretvorbe kinetične energije v toplotno ni potrebno ogrevati jekla od zunaj, pač pa se temperaturo nitriranja 450 do 580°C vzdržuje z regulacijo napetosti in jakosti toka. Pozitivni ioni pri zadevanju izbijajo elektrone in kovinske atome iz površine jekla. Tako nastajajoči prah železovih atomov se v tlilno žareči coni spaja z dušikom v železov nitrid. Ta se adsorbira na površini jekla in atomarni dušik difundira v notranjost. Sproščeni železovi atomi gredo ponovno po dušik v tlilno žarečo cono. Ta proces uravnava tvorbo nitriranih slojev. Stvari se do 20 μm debela cona spojin (bela), ki je brez por. Precej globlje pa seže difuzijska cona.

Pri ionitiranju je mogoče menjati pogoje v širokem območju (sestava plina, temperatura, intenzivnost tvorbe prahu na katodi) in s tem prilagoditi lastnosti ionitiranega sloja in jedra obremenitvam jeklenega dela.

Glede na material in željeno globino nitriranja so običajni časi ionitiranja med 3 do 30 in več ur, so pa bistveno krajši kot pri enakem plinskem nitriranju. Z uspehom se nitrira poleg običajnih jekel za nitriranje tudi nelegirana in legirana konstrukcijska jekla, orodna jekla za delo v hladnem in vročem, brzorezna, nerjavna, kislino—odporna jekla kakor tudi sivo litino, sferolitino in sintrane materiale na bazi železa.

Globina nitriranja zavisi od sestave materiala kakor tudi pogojev ionitiranja; ekonomsko se lahko doseže globina do 1 mm. Dosežene trdote so v bistvu odvisne od legiranja in ustrezajo vrednostim, ki se dosežejo pri plinskem nitriranju.

Celotna naprava za ionitiranje sestoji v bistvu iz enega ali več recipientov, črpalne enote in električne enote.

Kot polnilni plin se pri tem postopku uporablja amonijak ali mešanica vodika in dušika. Z dodajanjem plinov, ki vsebujejo ogljik, pa nastopa tudi naogljčenje.

Ionitiranje je mogoče uporabiti povsod tam, kjer se uporabi plinsko nitriranje. Navajajo pa se naslednje prednosti pred plinskim nitriranjem:

1. Hitrejše nitriranje — že po nekaj urah se dobi uporaben nitrirani sloj.
2. Zelo izdržljivi in duktilni nitrirani sloj.
3. Mogoče je nitrirati zelo ozke in globoke luknje — globina izvrtine je lahko do 20-krat večja od premera izvrtine, v posebnem primeru je mogoče uporabiti notranje elektrode.
4. Korozijsko obstojnih jekel ni potrebno depasivirati.

V primerjavi z nitriranjem v solni kopeli po postopku tenifer (nekaj podobnega smo imeli do sedaj v železarni) pa je ionitiranje popolnoma nenevarno in nestrupen postopek. Z zelo enostavnim in poceni sestavljanjem nitrirne posode se lahko nitrira zelo različno velike kose.

Ta postopek se že več let uporablja za nitriranje cevi za orožje. Nadalje je pri-

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

POSVETOVANJE O IONITIRANJU

V četrtek, 17. februarja 1972, je bilo v železarni posvetovanje o modernejšem postopku toplotne obdelave — ionitiranju. Predavanje o tem postopku je imel gospod Voss od firme Klöckner IONON GmbH Köln. Med predavanjem smo proces lahko opazovali tudi v laboratorijski napravi, ki jo je predavatelj pripeljal s seboj. Ker so bili na predavanju prisotni tudi povabljeni iz drugih zainteresiranih slovenskih podjetij, se je po predavanju razvila zanimiva diskusija.

Raziskovalni oddelek je že v januarju pripravil informacijo o tem postopku na

podlagi razpoložljive literature za zainteresirane sodelavce v železarni.

Ionitiranje je postopek površinskega utrjevanja delov iz jekla in železolitine z nitriranjem s pomočjo tlilnega razelektrenja. Tlilno razelektrenje nastopi, če je med dvema kovinskima elektrodama, ki se nahajata v nizkem pritisku plina, priključena napetost najmanj 300 V. Plin pri tem disociira in ionizira. Pojavi se svetloba, ki je razdeljena v karakteristične cone.

B. Berghaus je iznašel jakotočno tlilno razelektrenje. Danes je mogoče uporabljati tlilno razelektrenje do celotne jakosti toka 60 A. Pri jakotočnem razelektrenju teče tok skozi plin ali pare. Plin, v katerem se nahajajo električno nabiti delci in je zato prevoden, imenujemo plazma.

Ionitiranje kosov, ki so priključeni na katodo, poteka v posebni retorti oz. recipientu, ki je priključen na anodo in v katero se uvaja plin, ko se pritisk v retorti zniža na 0,5 do 10 torr (10^{-2} do 10^{-3} at) in vključi napetost približno 300 V. Obratovna napetost leži med 400 in 1000 V. Jakost toka je odvisna od velikosti in oblike kosa, ki se ionitira.

V splošnem se obratuje z obremenitvijo 0,4 do 1,0 W/cm².

Na drugih nalogah, ki jih vsebuje navedeni sklep, pa za to odgovorna strokovna služba nadaljuje z delom. Predlogi, ki bodo v tej smeri pripravljani, bodo posredovani pravočasno organom upravljanja. Pri povečanju enot po kodeksu del je treba povedati, da sklep o povečanju velja vse do časa, da bo pripravljen predlog za dopolnitev pravilnika kodeksa del, ki bo to povečanje upošteval.

Odbor je razpravljal še o nekaterih drugih zadevah. O sklepih, ki so bili sprejeti, pa so bili posamezni prosilci pismeno osebno obveščeni. —et

merno za visoko obremenjene strojne dele, npr. gredi, osi, polži, zobata kolesa, deli strojev za izdelke iz plastičnih mas, industrijski noži za papir, furnir, les itd., to je povsod tam, kjer je potrebna velika površinska trdota oz. odpornost proti obrabi. Z ionitriranjem je možno tudi precej povečati trdnost pri dinamični obremenitvi.

Parcialno ionitriranje je možno doseči s prekrivanjem površin s pastami ali s kovinami. Kovinsko prekritje se doseže:

— galvanjsko, kemijsko, s potapljanjem in redukcijo (prevleka je uporabna samo enkrat),

— s prebarvanjem s posebnimi pigmentiranimi disperzijami kovin (uporabno samo enkrat),

— z enostavnimi normiranimi deli, kot so vijaki, zatiki (za zapiranje lukenj), cevi, običajni profili in razna posebej narejena prekrivala iz pločevine (večkrat uporabno),

— s prileganjem šaržiranih delov med seboj na določenih ploskvah.

Po zaključku procesa ionitriranja se kosi lahko pustijo ohlajati v vakuumu ali kaki drugi atmosferi ali tekočini poljubno hitro. Ogljikova jekla je potrebno hitro ohlajati, da ostanejo nitridi v raztopini in se ne izločajo v obliki iglic, ki poslabšajo izdržljivost pri dinamičnih obremenitvah.

Pri nelegiranih in nizko legiranih jeklih se za izboljšanje žilavosti priporoča enurno popuščanje pri temperaturi 150 do 300°C po ionitriranju.

Ionitrirana površina ima večjo hrupavost kot pri plinskem nitriranju, vendar ne tolikšno kot pri nitriranju v solni kopeli. Aritmetična srednja vrednost hrupavosti Ra se poveča od 0,2 na 0,6 µm.

S pogoji ionitriranja lahko reguliramo spremembe mer od povečanja (nekaj deset mikronov) do zmanjšanja mer.

Franc Černe, dipl. inž.

Toda to je le ena od oblik propagande v letošnjem letu, ki je LETO KNJIGE. Druga je bil večer Prešernovih pesmi 8. februarja, ki jih je recitiral znani gledališki igralec Rudi Kosmač. Ima pa študijska knjižnica podobne prireditve še v načrtu in bomo o njih, prav tako kot o rezultatih knjižne razstave, še pisali.

ZA PREŽIHOV SPOMIN

Letos so koroške občine počastile Prežiha na nov način. Branju za Prežihove značke so se pridružile prireditve, na katerih so nastopali samo mladi. Brali so svoje črtice in pesmi, peli v svojih šolskih zborih, povedali svoje misli o Prežihu. Odrasli so imeli tokrat le vlogo mentorjev in organizatorjev, pa poslušalci so bili v vseh središčih koroških občin.

Na koncu so se mladi srečali v Radljah z nekaterimi slovenskimi pesniki in pisatelji, katere so povabili na pogovor, za spomin in spodbudo pa je odbor za Prežihovo bralno značko vsakemu mlademu literatu podaril po dve knjigi.

Če odštejemo nekaj obveznih klišejskih vprašanj, je bila večina takšnih, da so književniki Forstnerič, Gajšek, Kokot, Kolar, Partljič in Suhodolčan lahko povedali precej o svojem načinu dela ter o svojih pogledih na ustvarjanje.

Ni dvoma, da je tako ustvarjalno praznovanje Prežihovega dneva dosti koristnejše od standardnih proslav, saj mladini najprej z usmerjenim branjem in zdaj še z lastnim besednim oblikovanjem da globok stik z literaturo, medtem ko sestanek s pisatelji, ki takemu delu sledi, lahko marsikatero lastno spoznanje že potrdi ali tudi ovrže. Prav je tudi, da mladi z lastnimi očmi vidijo, kako besedni ustvarjalci niso nobena nadnaravna bitja, ampak so nekoč prav tako stali na začetku svoje poti, polni negotovosti, da pa na drugi strani do besednih stvaritev ne vodijo lahke poti, da ustvarjanje ni šala in igra, ampak skupek trdo pridobljenega znanja, odprtosti in poslušanja v svet, samokritičnosti, garanja, seveda pa še s primesjo tistega, čemur pravimo talent.

Torej — nadvse plodno srečanje, kakršnih si lahko želimo še več.

n. r.

KULTURNA KRONIKA

KULTURA V ŽELEZARNI

Komisija za kulturno dejavnost pri sindikatu železarne je sestavila okvirni načrt akcij, ki naj bi bile izvedene letos.

Tako naj bi za prvi maj v jedilnici železarne odprli razstavo slikarjev amaterjev, zaposlenih v podjetju, če bodo seveda vsi tisti, ki slikajo, voljni sodelovati. Bi pa ta razstava bila priložnost za izbor del za morebitno kasnejše sodelovanje na likovnem področju z jeseniškimi in štorškimi železarji.

Fotoamaterji naj bi si prav tako določili program in od pomladi naprej že zavestno iskali motive, ki bi jih nato po končani dopustni sezoni prav tako razstavili.

Kolikor bo v železarni dovolj zanimanja za organizirano petje, bi ustanovili lastni mešani ali ženski pevski zbor železarne.

Morda bo možna tudi občasna razstava knjižnih novitet v železarni s pomočjo študijske knjižnice.

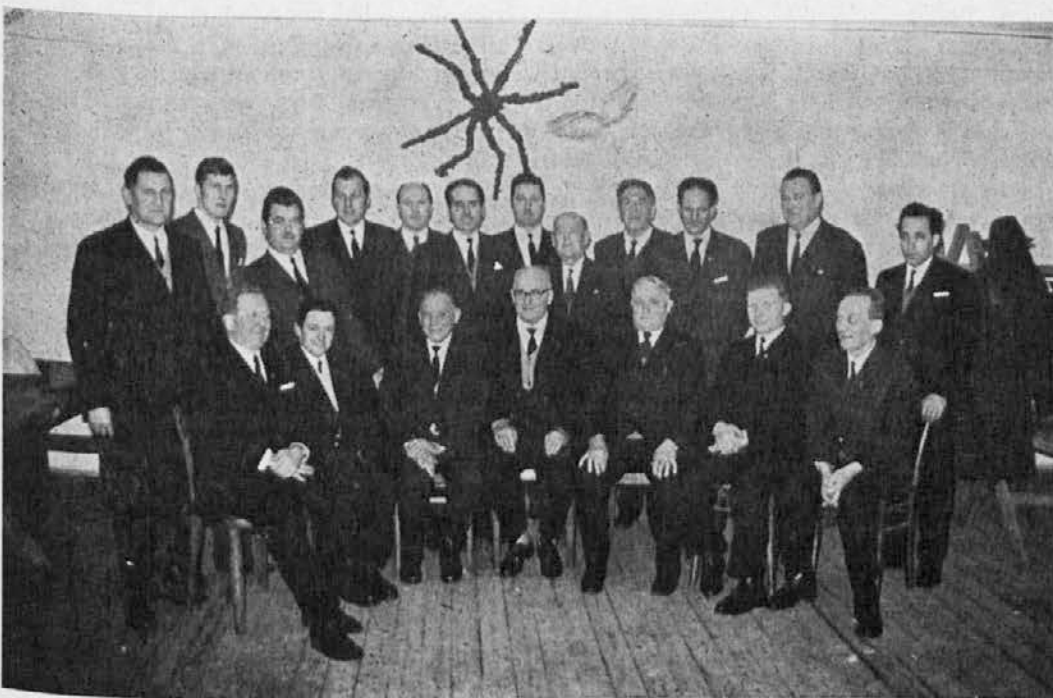
Gotovo pa bo možno tudi letos vezati izvedbo raznih izletov za člane kolektiva z ogledom kulturnih znamenitosti, kot so galerije, muzeji itn.

Naposled namerava komisija povabiti na Ravne tudi katero od slovenskih lutkovnih gledališč in s predstavo razveseliti naše najmlajše.

Gotovo se bo med letom ponudila še kakšna možnost za dodatno kulturno akcijo, za začetek pa je tudi tak načrt dovolj obetaven.

LETO KNJIGE V ŠTUDIJSKI

Na Prešernov dan so v študijski knjižnici začeli s stalnim razstavljanjem vseh najnovejših, v Sloveniji natisnjenih knjig. S plakati so prelepili Ravne in železarno ter razposlali vabila k ogledu in listanju. Akcija bo tekla do konca junija letos, ogled pa je možen vsak dan od 8. do 18. ure, le ob sobotah do 14. ure.

Moški pevski zbor »Fužinar« Ravne, pevovodja Viktor Krivec

OD PLIBRKA DO TRABERKA

Tudi peto pevsko srečanje je za nami. 18. februarja so se pevci »Od Plibrka do Traberka« zbrali na Prevaljah in zapeli vsak po dve pesmi sebi in številnim poslušalcem v veselje. Ono »Z nobenim purgarjem«, je imel Prežihov Voranc menda najrajši, ob obletnici smrti so jo zapeli njegovi Hotuljci.

Kar trinajst zborov je bilo, dvanajst iz naše občine in gost iz Pliberka. Lepo je bilo poslušati Hotuljce, za njimi Šentanelške pavre, Zdovčev kvintet, Koroški vokalni kvintet, oktet TRO, moški zbor gimnacije, moški in mešani zbor DU Prevalje, moški zbor DU »Fužinar« z Raven, moške zборе iz Mežice, Črne, Pliberka ter »Vres« s Prevalj.

Ne bi razpravljaj o kvaliteti, saj je jasno, da so nekateri boljši, drugi malo slabši, vsi pa kar na solidni višini, torej boljši kot na srečanjih do sedaj. Tu in tam bo mogoče treba dati malo več poudarka iz-

biri programa, glasovni izobrazbi, fraziranju in morda še čemu, pa bo vse še boljše in lepše. Seminar za naše zborovodje je torej že postal nujnost, kar so ugotovili vodje sami in se načelno že dogovorili za izpopolnjevanje takšne vrste.

Korošci so že od nekdaj znani kot dobri pevci, in zakaj naj bi ostalo le pri tej stari ugotovitvi, vsaj kar se Raven tiče? Ali tukaj res ni pevcev in ljubiteljev petja? Oktet išče dva tenorista že dolgo časa in letos na jubilejnim petem srečanju ni nastopil, čeprav je ravno iz njegovih vrst prišla pobuda za pevske revije.

Ali nimamo brez števila lepih pesmi, ki so nastale tu pri nas, pa čeprav precej rodov pred nami? Ali res ni več takšnih ljudi, ki bi jih hoteli znova in znova oživljati? Na Ravnah bo menda res tako, drugod pa je vse bolj razveseljivo, saj imajo že Prevalje same kar pet zborov, pa še bližnji Šentanel svoje pavre, poslance in negovalce izvirne koroške pesmi. Veseli smo lahko, da vsaj zbor DU »Fužinar« še živi, sicer ob smrti okteta ne bi imeli več koga objokovati. Sicer pa iskreno upajmo in želimo, da je oktet res samo v prehodni krizi, ker ni mogoče, da bi moglo tako kvalitetno pevsko telo kar na lepem razpasti po tolikšnih, celo mednarodnih uspehih. Večji so uspehi, večje so zahteve in težkoče.

Župančič je napisal: »Pesem: to je dih duše, to je strast in trepetanje in bolečine in radosti, to je čustvo, polno koprnenja in sanj, zanos misli, razviharjenost nad globinami duševnosti, z zakopanimi skrivnostmi in zakladi, ki bi brez te notranje razburkanosti nikoli ne zagledali dne, da bi nam ostalo marsikaj velikega v človeku večno nerazodetega.«

To je velika resnica, ravno toliko globoka; rojena iz stoletij slovenske in katere koli narodne pesmi na svetu. Pomaga spoznavati nas same, če se le hočemo spoznati, če smo le sposobni, da se spoznamo. Res, brez te resnice bi nam ostalo marsikaj nerazodetega. Pa tudi brez 230 pevcev in njihovih vodij: Toneta Ivartnika, inž. Mitje Šipka, Ambroža Potočnika, Marjana Trdine, Monike Plestenjak, Ivana Lebiča, Jožeta Štreklja, Viktorja Krivca, Stanka Goloba, Franca Pika, Folteja Hartmana, in Jožka Kerta bi najbrž ostalo marsikaj v naši duševnosti zavito v temo ter bi počasi in vztrajno krnelo.

Mislím, da je imela pesem oni petkov večer na Prevaljah svoj praznik.

Ivan Gradišek

SPREMNA BESEDA K V. PEVSKEMU SREČANJU

»Moj kršen duš, Vužnik, povej mi, zakaj je življenje tako prekleto težko,« je rotíl Svetneči Gašper gospodarja, ko se je prebudil iz kvame.

Dve stvari sta na svetu, ki sta močnejši od človeka — nesreča in smrt. Pred njima smo vsi enaki.

Jaz pa trdim, da je še ena — pesem močnejša od človeka. Tudi pred njo smo vsi enaki. Kar pogledajte okoli sebe. Tam sedi kmetica, tamkaj uradnik, tamle pastir, ob njem profesor, pa mladi pa stari, eden v lajbbu, druga v mini.

Vsi smo se zbrali na petem pevskem srečanju, tokrat na Prevaljah. Eni so se pri-

peljali z avtomobili, drugi so prišli peš s Strojne, zato da bi poslušali svojo pesem. Pravim svojo pesem. Mnogi od nas imamo vsak dan priložnost poslušati pesmi po radiu, po televiziji, na tisoče popevkarjev prodaja pesem za drage denarje, tako da imamo polna ušesa pesmi, pa vendar je vsakdo prišel semkaj po svojo pesem.

Nihče ne bo zanjo plačan, nihče ne bo pohvaljen, da je bolje pel kot sosed, zato smo zaprli vrata pred žirijami in komisijami, ker mi naše pesmi ne prodajamo, ker je zrasla v naših srcih, ker je del naše ljubezni, zato je ne moremo niti ocenjevati niti prodati, moremo jo le pokloniti dobremu prijatelju in taki smo se danes zbrali. Srce, ki sprejme našo pesem, nima prostora za sovraštvo. Tak je pomen pevskih srečanj.

Začeli smo pred petimi leti. Vsako leto se ponujajo novi zbori, vse več pevcev se okorajži, vsako leto smo bolj bogati. Stare pesmi, ki bi padle v pozabo, so spet oživele, z njimi so oživele spomini in naša zgodovina je spregovorila od Pliberka do Traberka, pa še delj. Ko so se druge dežele bahale s svojimi pevci, je v Kotljah zapel svojo pesem Prežihov Voranc. Zapel jo je tako silno, a domače, da ga je slišal ves svet. Njegova beseda je silila iz razoranih njiv, iz bučečih lesov in iz cotavih bajt. Njegovi pevci so svojo pesem jokali in kleli, njegov zbor se je postavil v Jančem, da je odmeval od Svinške planine.

Ali je za obstoj kvalitetnega pihalnega orkestra dovolj samo strokovno vodstvo

Dolgo in na prvi pogled preprosto vprašanje, na katerega bi se moglo odgovoriti kar na kratko z »da« ali »ne«, pa ni tako. Marsikaj je tu treba razčleniti, razjasniti in pokazati na dejstva, od katerih je odvisen začetek, razvoj in napredek vsakega godbenega ansambla.

Na Slovenskem smo bolj ali manj naklonjeni pihalnim godbam; prej več. Že med obema vojnama jih je bilo nad petdeset in jih prav gotovo tudi danes ni manj. Po kvaliteti jih razvrščamo v tri kategorije, kakor je to tudi pri tekmovalnih urejenih. Morda bi veljalo vpeljati še visoko težavnostno stopnjo. Brez dvoma da njihova kvaliteta po drugi svetovni vojni raste. Ker pa je vzdrževanje zelo drago, sta rast in napredovanje zagotovljena le tam, kjer so denarna sredstva zagotovljena (industrijski centri). Brez znatnih sredstev bo zelo težko doseči pomembnejše rezultate.

Nabava instrumentov doseže izdatek nekaj deset tisoč dinarjev. Če upoštevamo, da mora imeti vsak ansambel tudi zalogo rezervnih instrumentov za vzgojo naraščanja, bo ta izdatek znatno narasel. Tudi ne smemo izgubiti izpred oči, da je mišljenje, naj bi bil za začetnika vsak instrument dober, popolnoma napačno. Uniforme prizadevajo odgovornim velike skrbi, posebno če je mladina številno zastopana. Pri mlajših je kaj hitro vse prekratko, pri starejših pa pretesno.

Notni material je zelo drag in brez deviz skoraj nedosegljiv. S prepisovanjem ne gre več (pa še protizakonito je), ker so

»Z nobenim purgarjem k ne grem jas tavšat«, mu je pel hotuljski zvon za belim pokopališkim obzidjem, ko je večerna rosa padla na požeto ajdovo strnišče. Ni mu pel, le oči mu je zatisnil, da poje vsako leto — »Zdaj vse minulo je, nič več pel ne bom«.

Naj mu bo današnja pesem v hvaležen spomin!

Inž. Mitja Šipek

KONCERT GODBE

Že običaj je, da priredi pihalni orkester ravnenskih železarjev v zimskem času koncert v dvorani. Letos 10. februarja je bil že šestindvajseti po vrsti. To je vsekakor lepo število koncertov, na katerih so imeli poslušalci priložnost spremljati razvoj in rast tega ansambla.

Šestindiridesetčlanski kolektiv se zadnje čase spoprijema z vedno težjimi deli iz glasbene literature, zato ni čudno, da se je dirigent Jožko Herman odločil tudi za odlomke iz Beethovne V. simfonije. Na sporedu so bile tudi še druge, domače skladbe, ki prav tako sodijo k težjim težavnostnim stopnjam. Sicer pa upajmo, da je bilo za vsakega nekaj, in da spored in izvedba nista odnesla ravno slabega vtisa.

Vsekakor pa čaka orkester še težko delo. Letos namreč praznuje 70-letnico svojega obstoja in delovanja.

I. G.

sodelujoči tako številni, da bi morala imeti godba stalnega prepisovalca, da bi bile potrebe vsaj delno krite. S kopirnimi stroji je tudi velik križ. Nabava kopirnega papirja je vezana na uvoz in devize — pa smo zopet na mrtvi točki.

To je le nekaj osnovnega in najnujnejšega, kar godba potrebuje za svoje delo, a kje je še drugo, brez česar sploh ne gre. Prostori z ustreznim pohoštvo, notna stojala in morda še tisoč (brez pretiravanja) drobnih, toda nepogrešljivih malenkosti, ki bi jih znal naštetí le z razvitim čutim za odgovornost in zelo vesten gospodar. Čiščenje prostorov, razsvetljava in ogrev prav gotovo niso zadnja postavka v proračunu.

Prav tako zanesljiv in sposoben mora biti tudi blagajnik, da si s svojim delom zagotovi zaupanje vseh sodelujočih.

Pravijo, da je dober tajnik duša vsakega društva. Razumevanje okoliščin in ažurnost sta pri njegovem delu najvažnejši prvini.

Kolikokrat je odvisen prenekateri uspešen nastop prav od njega, bi nam mogel pojasniti obveščevalca. Že sam naziv nam pove, kakšna je njegova naloga. Niso namreč redki nastopi, ki se najavijo predzadnji ali celo zadnji dan (pogrebi). In v teh primerih je dolžnost obveščevalca zelo pomembna. Razumljivo, da se takih nastopov ne morejo udeležiti vsi člani (redno delo, šola, neodložljivi ali nepredvideni osebni opravki), zato se pa sedaj pokaže obveščevalčeva sposobnost, ker mu mora biti jasno, kdo se nastopa udeleži, a

kdo ne. Prizadevati si mora, da bo sodelujoča skupina kos svoji nalogi.

Razgledanost in zanesljivost arhiva rja bo vsakemu kapelniku neprecenljiva pomoč. Nered in morebitna nevestnost moreta povzročiti skrajno neljube posledice.

Ožji krog vodilnih organov še ni izčrpan. Tu je še statističar, katerega naloga je beležiti udeležbo na vajah in nastopih z vsemi potrebnimi podatki in morebitnimi obrazložitvami oziroma pojasnili. Spremljati in zbirati mora časopisne in druge beležke, plakate in kritike, ki se nanašajo na glasbeno družino, katere član je. Zbiranje takih podatkov tudi o drugih godbah je lahko samo koristno.

In kdo naj vse to vodi in bo za vse odgovoren tako navznoter kot navzven? Predsednik, mora imeti zvrhan koš idealizma, izdelan načrt za tekoče delo in delo v bodočnosti, razumevanje za težave posameznika in skupnosti. Njegova naloga ni lahka — najtežja je in niti najmanj hvaležna. Če so mu rojenice naklonile še potrpežljivost, vztrajnost in zdrave živce, tedaj bo najzaslužnejši med zaslužnimi. Ob strani naj mu stoji podpredsednik, katerega glavna dolžnost bodi skrb za vzoren red pri nastopih doma, posebno pa še pri nastopih zunaj domačega kraja. V stalnem stiku s predsednikom in s premišljenimi nasveti bo mnogo prispeval posebno k moralnemu uspehu. Sploh pa inteligenčni nivo odbora ne sme biti pod poprečjem.

Menim, da smo se počasi, toda zanesljivo približali odgovoru na zgoraj postavljeno vprašanje. Če bi hotel kapelnik kot strokovni vodja opravljati vse ali pa tudi samo nekatere od navedenih dolžnosti, bo kmalu omagal in prav gotovo ne bo dose-

gel zelenega cilja. Nesporno je, da naj bo pri osnovanju ali presnovanju godbe neke vrste namišljeni diktator, sicer zelenega načrta, pa četudi si ga je še tako temeljito zasnoval, ne bo izpeljal do konca. Ko je pa temelj za nadaljnjo rast postavljen in začetni ugled dosežen, naj upravljanje prevzame odbor, ki bo ob upoštevanju začrtanih smernic prav gotovo uspešno izpolnjeval zaupane mu dolžnosti. Če pa pride kot dirigent v že vpeljan orkester, naj iz vljudnosti mu ponujeni vodilni položaj v splošno korist tudi vljudno zavrne.

Je še ena funkcija, ki je ne smemo prezreti. Tudi je ne najdemo povsod, pa zato ni prav nič nepomembna — nasprotno, zelo važna in koristna je. To je položaj častnega predsednika. Za tega se izbere ugledna oseba, ki zavzema primeren položaj, in če le mogoče, naj tudi na glasbenem polju ni laik. Če mu ta položaj ni vsiljen, temveč ga sprejme z veseljem, bo nanj tudi ponosen, kar bo za godbo vsestransko koristno.

Zelo močan vpliv na pihalni orkester ima Glasbena šola. Dobra zveza z njo je neobhodna in njen rezultat je vedno pozitiven. Tu se pa pogosto delajo napake. Godba namreč vedno potrebuje godbenike, večina njih pa težko čaka, da se vključi v sestav. To samo po sebi ne bi bilo napačno, toda novo vključeni kmalu preneha obiskovati redni pouk, ker smatra, da je že zrel — in to je ta nepopravljiva napaka.

Vsaj v obrisih smo se dotaknili dolžnosti, ki naj jih opravljajo člani odbora godbe in brez njih ne gre. Dolžnosti, pravice in delo strokovnega vodstva tukaj niso obravnavane, ker to je že poglavje zase.

Jožko Herman

JOŽE BOROVIK

»Srce je žalostno, močno je ranjeno«, tako od trenutka, ko smo sprejeli žalostno vest in ob sedanjem slovesu poje tiho in boleče globoko v naših srcih zavest, da je družina pokojnega Jožeta izgubila pridnega, nenadomestljivega očeta, svetovalca in gospodarja, oddelek ozobljenja in brušenja v SMO pa je nenadoma izgubil zelo vestnega in sposobnega sodelavca, saj je bil Jože sposoben prijeti za vsako delo in je po potrebi nadomestoval tudi mojstra v oddelku.

Mnogim mlajšim sodelavcem je bil Jože dober svetovalca, vsem sodelavcem v od-

delku in zunaj njega pa je bil iskren prijatelj. Vse to lahko doseže le človek, ki zraste iz trdega življenja, ki je že po naravi, čeprav sam težko izhaja v življenju, pripravljen pomagati tudi svojemu bližnjemu.

Jože se je rodil v prijazni vasi Pameč pri Slovenj Gradcu. Toda še preden je zagledal luč sveta, je bil oropan za najdražje, umrl mu je oče. Mlademu Jožetu so se nato pridružili še štirje polbratci in sestrice, s katerimi je živel složno na majhni kmetiji. Želja po samostojnosti in zavest, da se vedno ne bo dalo živeti na majhni kmetiji, ga je potegnila v čevljarstvo stroko, kjer se je tudi izučil. V letu 1953 je prišel na Ravne kot čevljarški pomočnik, kjer je pri mojstrih pridno in vestno delal. Željan nadaljnega napredka pa je prislunil udarcem kovaških kladiv in melodijam mehanjskih strojev v železarni ter tako postal že leta 1957 član našega kolektiva.

Skromen in ubogljiv kot je bil, je ob prekvalifikaciji postal izredno sposoben kovinski delavec. Bil je v pomoč mojstrom in tovarni, svojim sodelavcem pa svetel vzor.

Črna zastava plapola ob vходу v železarno, kot da bi se želela odtrgati, češ saj to je veliko pregodaj. Zvonovi pojo žalostno pesem kot le malokdaj. Pojo jo le takrat, ko umre človek, kakršen je bil pokojni Jože.

Ko se poslavljamo od pokojnega Jožeta v imenu kolektiva in v imenu sindikata SMO ter sindikata železarne, izrekam zahvalo za njegovo nesebično in veliko delo v tovarni in kraju. Njegova dela, ki jih je ustvaril v svojem pestrem življenju, nas bodo bodrila, mlajšim pa naj bodo svetel vzgled.

V imenu sodelavcev in sindikata ter v svojem imenu izrekam družini in sorodnikom globoko sožalje, tebi, dragi Jože, pa želim miren večni dom.

SPREMENJEN RAZPORED DELOVNIH DNI V LETU 1972

Neenakomerna izplačila OD v posameznih mesecih so bila v tovarni pogosto predmet kritike. Analiza je pokazala, da ima na nihanje razen obsega dosežene realizacije, od katere je bila vsak mesec odvisna višina naših OD, vpliv tudi višina ostanka — gibljivega dela ter število delovnih in število plačanih dni v posameznem mesecu.

Število delovnih dni je bilo že zdaj po mesecih razdeljeno približno enakomerno med celim letom. Razen delovnih dni pa dobimo plačane tudi dneve državnih praznikov, če ti padejo na delovni dan. Zaradi državnih praz-

nikov se zato v posameznem mesecu poveča število plačanih ur.

Razen drugih ukrepov, ki so že bili ali pa še bodo storjeni za odpravo nihanja OD, je poslovni odbor menil, da je treba kar najbolj enakomerno med posameznimi meseci in letom uskladiti tudi število plačanih dni. Na zasedanju 23. februarja 1972 je zato predlagal delavskemu svetu za leto 1972 spremembo delovnih, dela prostih in plačanih dni. Ker je delavski svet predlog potrdil, velja za letošnje leto naslednji raspored delovnih in plačanih dni:

Mesec	Dni v mesecu	Plač. dnevi	Dej. štev. delovnih dni	Nedelje	Prazniki	Dela prost. dni	Datumi dela prostih dni
Januar	31	24	22	5	2	2	22., 29.
Februar	29	22	22	4	—	3	5., 12., 19.
Marec	31	23	23	4	—	4	4., 11., 18., 25.
April	30	23	22	5	1	2	8., 22.
Maj	31	23	21	4	2	4	6., 13., 20., 27.
Junij	30	23	23	4	—	3	10., 17., 24.
Julij	31	23	21	5	2	3	1., 8., 29.
Avgust	31	23	23	4	—	4	5., 12., 19., 26.
September	30	23	23	4	—	3	9., 16., 23.
Oktober	31	23	23	5	—	3	7., 21., 28.
November	30	23	20	4	3	3	11., 18., 25.
December	31	22	22	5	—	4	9., 16., 23., 30.
		275	265	53	10	38	

Pri številu plačanih dni so razen delovnih dni upoštevani tudi dnevi državnih praznikov, ki so plačani.

-et

OBČNI ZBOR PD RAVNE

Zadnje nedeljo v januarju so se zbrali v Domu železarjev ravenski planinci, da bi pregledali in kritično ocenili delo v lanski sezoni.

Iz poročila predsednika društva je bilo videti, da je bila sezona dokaj uspešna, saj so vsi odseki izpolnili program, ki so si ga zadali.

Propagandni odsek je v lanskem letu zelo uspešno sodeloval s sosednjim planinskim društvom Prevalje, in tako so skupno priredili za svoje člane več zanimivih predavanj in izletov. Člani obeh društev so lani obiskali Obir, Celovško kočo in Stol, bili so tudi v Logarski dolini in na Okrešlju, za uspešni konec sezone pa so bili meseca septembra še na Vršiču, od koder so šli na Prisojnik, nekaj najpogumnejših pa se je povzpelo še na najlepši vrh Julijskih Alp, 2643 m visoki Jalovec. Omenil bi tudi, da se je skupina sedmih članov iz obeh planinskih društev lansko leto odpravila v Centralne Alpe, kjer so se povzpeli na 4810 m visoki Mont Blanc.

Za ljubitelje narave je propagandni odsek priredil več predavanj, ki so zelo lepo uspela, saj je bila dvorana vedno polna. Znani svetovni potnik Stane Tavčar je v ciklusu treh predavanj prikazal svojo 26.400 km dolgo pot po Afriki, ki jo je prevozil z mopedom. V svojem zadnjem predavanju pa je prikazal »Gorenjsko v melodiji in sliki«. Alpinist Stane Belak je prikazal uspehe jugoslovanske ekspedicije, ki je obiskala gore Hindukuša.

Ker je za rast in obstoj društva najvažnejša dobra vzgoja mladega kadra, je mladinski odsek ustanovil na osnovni šoli posebno planinsko skupino, ki jo zelo uspešno vodita tov. Breda Orožen in Mija Čegovnik.

Da bi bili mladi planinci tudi teoretično dobro podkovani, so poslušali v osnovni planinski šoli predavanja iz zgodovine planinstva, prve pomoči, spoznavanja gorstva itd. Svoje znanje so lahko praktično pokazali na orientacijskem tekmovanju, ki je bilo prirejeno na Naravskih ledinah. Na

izlete so pionirji hodili v okoliške hribe, obiskali pa so tudi Kamniške in Julijske Alpe. Skupno je bilo za mlade planince prirejenih dvanajst izletov in samo čestitamo lahko prizadevnim vodnikom za njihov trud, saj so kljub temu da v društvu manjka mladinskih vodnikov in finančnih sredstev, delali uspešno.

Poseben odbor pri društvu je gospodarsko gradbeni odbor, ki se ukvarja predvsem s problemi okoli koč, ki jo upravlja planinsko društvo. V pretekli sezoni je bil ta odbor izredno aktiven, saj je z adaptacijami uredil kočo mnogo bolj prijetno in je tako postala zelo priljubljen rekreacijski center naših članov kakor tudi članov kolektiva železarne Ravne.

Največji uspeh gospodarsko gradbenega odbora je prav gotovo izgotovitev zajetja, vodnega rezervoarja ter namestitve vodne instalacije v koči. Odbor je uredil tudi okolico koč, postavil nove klopi, pokril streho, v gostinski sobi in hodniku pa je namestil nov pod iz keramičnih ploščic ter oba prostora tudi prebelil. Prav gotovo je bila to najuspešnejša sezona doslej.

Kljub lepim uspehom v pretekli mandatni dobi je občni zbor dal sklepe za še boljše delo:

1. organizirati akcijo za povečanje članstva,
2. v počastitev 20. obletnice ustanovitve društva je treba prirediti izlet na Raduho in izvesti proslavo na Naravskih ledinah,
3. povečati sodelovanje članov pri delovnih akcijah na Naravskih ledinah,
4. na osnovni šoli še povečati število planincev,
5. dosledno izvesti program planinske šole,
6. navezati stike in organizirati planinske skupine na srednjih šolah,
7. poživiti akcijo »pionir planinec« in poživiti zanimanje za »Koroško mladinsko transverzalo«,
8. organizirati čim več izletov v planine.

Gospodarski odsek mora v letošnjem letu, seveda če bodo na voljo finančna sredstva, zgraditi sanitarije, novo klet, ker se stara podira, urediti umivalnico ter parkirni prostor. Prav tako bo letos potrebno beljenje spalnic ter pleskanje vseh vrat in oken.

Propagandni odsek si je zadal nalogo, da v mesecu marcu priredi troje predavanj, za člane pa je pripravil program izletov, ki se ga bo poizkušal tudi držati. Izleti naj bi bili organizirani takole:

1. Izlet na **Golico**, v nedeljo, 28. maja. Vodnik Franc Šišernik.
2. Izlet na **Dobrač** v Avstrijo, v nedeljo, 25. junija. Vodnik Vinko Krevh.
3. Izlet na **Raduho** v počastitev 20. obletnice ustanovitve društva, v nedeljo, 16. julija. Vodnik Pavle Stropnik.
4. Izlet na **Razor planino**, v soboto in nedeljo 19. in 20. avgusta. Vodnika tov. Pavle Stropnik in Franc Podmeninšek.
5. Zaključni izlet sezone na **Grossglockner** v soboto 26. in nedeljo 27. avgusta. Vodja izleta tov. Vinko Krevh.

Programi dela so torej dokaj smelo zastavljeni in upamo, da bomo ob zaključku sezone zadovoljni ugotavljali, da smo jih uspešno realizirali.

V. K.

STROKOVNI ELABORATI

- 5000/140 Koželnik J., Tehnologija in kontrola v valjarni 1971.
- 5000/141 Koželnik J., Jeklovlek 1971.
- 5000/142 Koželnik J., Tehnologija v kovačnici 1971.
- 5000/143 Ovčar H., Zbiranje stroškov v mehanski obdelovalnici 1971.
- 5000/144 Verčko A., Terminiranje proizvodnje pnevmatskega orodja z modularnim programom CLASS 1971.
- 5000/145 Jesenek E., Organizacija in naloge saldakontov dobaviteljev 1971.
- 5000/146 Senica M., Tipizacija sklopk in zavor za stiskalnice od 160 do 1000 Mp 1971.
- 5000/147 Burjak Lenka, Obračun stroškov po DIRECT Costing metodi in uporabi te metode v prodaji 1971.
- 5000/148 Bricman L., Določevanje fluorida z razbarvanjem cirkonijevega kompleksa z erikromcijanom — R 1971.
- 5000/149 Štruel E., Tehnologija v livarni 1971.
- 5000/150 Vugrinec K., O sistematizaciji vzdrževanja regulacijskih naprav na lahko valjarniški progi 1971.
- 5000/151 Florjančič S., Organizacija dela postaje prve pomoči 1971.
- 5000/152 Kajzer M., Devizno poslovanje 1971.
- 5000/153 Pratnekar T., Uvajanje grupne tehnologije za industrijske nože 1971.
- 5000/154 Zemljič M., Fosfatiranje 1971.
- 5000/155 Goltnik A., Proizvodnja in prodaja kovanega jekla na domačem tržišču 1971.
- 5000/156 Knez A., Sodobni moderni stroji v svetu za vrtnanje minskih vrtnin 1971.

Naravske ledine

tekmovalcih, o tekačih in o Danilu in Dragu, ki bosta po vsej verjetnosti nastopila tudi na letošnjem I. svetovnem prvenstvu v Planici.

Napisati pa moramo nekaj o naših po-zrtvovalnih funkcionarjih, ki so kljub de-žu in snegu spravili pod streho letošnje re-publiško prvenstvo v smučarskih tekih.

Že po nekem, sicer nenapisanem pravilu vreme organizatorjem tekaških tekmovanj vedno zagode in že večkrat so morali prvenstva seliti v kraje z boljšimi snežnimi pogoji. Tudi letos ni dosti manjkalo in te-kem tudi tokrat ne bi bilo na Ravnah. Že nekaj dni pred začetkom tekmovanja je odjuga otežila delo na progah, prvi dan tekmovanja je deževalo, ponoči pa je za-čelo snežiti in tisti, ki so odgovarjali za pripravo proge, so res z izrednimi napori rešili prvenstvo. Njim v prvi vrsti naše iskrene čestitke. Sicer je bilo kot vedno na Ravnah z organizacijo vse v redu. Močen poudarek prvenstvu je dala tudi železarna Ravne, ko je prevzela pokroviteljstvo, di-rektor Fale pa je prvenstvo tudi otvoril.

Rezultati naših tekmovalcev v domači smučini so bili bolj skromni, in če smo od-kriti, smo pričakovali več, saj so naši te-kači drugod po Sloveniji dosegali v letoš-nji sezoni zelo dobre rezultate. Sicer pa, kakor smo že napovedali, sezone še ni kon-ec, zato pustimo, da tekači na preostalih tekmovanjih pokažejo svoje pravo znanje.

NAMIZNI TENIS ...

Naše čestitke veljajo ženski ekipi Fuži-narja, ki si je po daljšem času na kvalifi-kacijskem turnirju priborila vstop v I. zvezno ligo in na turnirju (to ni liga) naj-boljših ženskih ekip v državi zasedla 9. mesto. Medtem ko drugi pravijo, da je tež-je uspeti na kvalifikacijah, kot pa potem ostati v ligi, velja za naše ravno obratno. V kvalifikacijah so premagale Triglav 5:2, v ligi pa izgubile z njimi in še z Ilirijo in samo z eno zmago proti Vojvodini izpadle iz lige. Upamo, da bo drugo leto bolje.

... IN PLAVANJE

Zavrl, Balant, Valcl in Mežnar, naši pla-valci, so uspešno zastopali barve Slovenije na nedavnem troboju Furlanije, Koroške in Slovenije v Celovcu. Za proboj v slo-vensko člansko reprezentanco in za dose-žene rezultate naše iskrene čestitke. Ob tej priliki bi rad vrgel rokavico vsem tistim, ki vedno obljublajo članke, da bi več o njih, o plavanju in uspehih plavalcev pi-sali tudi v našem glasilu. Upam, da bo to moje izzivanje rodilo uspeh. -ate-

SPOMINSKI SLALOM ŠTEFANA TRBOVŠKA

9. januarja je bil na Ravnah pri DTK VI. ravenki slalom — memorial Štefana Trbovška za kategorizacijo starejših pio-nirjev in pionirk. Organiziral ga je kra-jevni odbor ZB Ravne. Takole je pred-stavnik ZB tov. Peter Mihelač v svojem govoru orisal pomen spominskega tekmo-vanja:

»Organizacija zveze borcev si šteje v čast, da ste se v tako velikem številu ude-ležili današnjega tekmovanja, se športno borili za čimboljši uspeh in uvrstitev za

republiško kategorizacijo in s tem doka-zali spoštovanje do pokojnega Trbovška.

Štefan Trbovšek je bil vsestranski šport-nik. Tekmoval in gojil je alpsko smučanje, lahko atletiko, odbojko, bil je telovadec Sokola. Pred 32 leti se je tudi on smučal na teh terenih, na katerih ste tekmovali vi danes. Tekmoval je na Uršlji gori, Peci in Pohorju. Bil je večkrat zmagovalc družstvenih, okrajnih in okrožnih sokol-skih tekem.

Rojen je bil 24. decembra 1919. leta v Guštanju kot sin delavca — pudlarja v je-klarni na Ravnah. Po končani osnovni in meščanski šoli se je zaposlil tudi sam v

Štefan Trbovšek

naši jeklarni. Po prihodu je okupator že prvi mesec zaprl njegovega očeta ter ga poslal v koncentracijsko taborišče Dachau, Štefana pa v delovno taborišče na zgornjo Koroško v okolico Beljaka.

Štefan Trbovšek je bil med II. svetovno vojno od okupatorskih oblasti stalno pre-ganjan. Po prihodu iz delovnega taborišča se je moral zaposliti v železarni Kapfen-berga, nato v Donawitzu, odkoder je po-begnul in se priključil partizanskemu gi-banju na terenu Uršlje gore, Olševe, Smre-kovca, Pece in tja do Borovelj. V partiza-nih je bil politični delavec koroškega okrožja. Leta 1945 je bil poslan v podjun-sko okrožje, v gozdove Borovelj. Tam so se bili srditi boji, okupatorska vojska je imela namen skoncentrirati svojo arma-do na vrhovih Karavank in varovati pre-hode za umik glavnine z Balkana.

V vseh teh borbah, v katerih je sodelo-val, je izšel kot zmagovalc, imel je srečo, dočkal je dan zmage 9. maja 1945. leta. Vendar boj na Koroškem še ni bil kon-čan. Okupatorska vojska in kvilingi so se borili naprej — hoteli so priti čez Dra-vo in se predati Angležem. Od vodstva partizanskih enot je bil Trbovšek določen za parlamentarne razgovore v štabu SS divizije v Borovljah. Na teh razgovorih v neki gostilniški sobi je Trbovška ustrelil v hrbet neki SS major, ki je skrivaj imel v žepu samokres.

Druga svetovna vojna je uničila milijo-ne mladih življenj, med njimi je bil tudi Štefan Trbovšek. Pokopali so ga na sta-rem pokopališču prijatelji, borci v Borov-ljah onstran Karavank.«

Rezultati — starejše pionirke: 1. Špela Blažej, Olimpija, Ljubljana, 2. Beba Ko-želj, Transturist, Škofja Loka, 3. Alenka Godec, Fužinar, Ravne itn.

Starejši pionirji: 1. Andrej Hölzl, Fuži-nar, Ravne, 2. Zlatko Glogranc, Fužinar, Ravne, 3. Boris Strel, Transturist, Škofja Loka itd. Nastopilo je 67 tekmovalcev.

STRELJANJE

Strelska družina »Knez Pepi« je izvedla družinsko prvenstvo za »zlato puščico« 24. fe-bruarja 1972. Zmagal je Anton Špegel z re-zultatom 353 krogov, sledijo Jože Podbevšek 349 krogov, Vinko Zatlter 335 krogov, Hinko Pepevnik 334 krogov, Milan Steharnik 328, Danilo Smon 325 itd. Normo za nastop na občinskem prvenstvu je izpolnilo 7 strelcev SD »Knez Pepi«.

Medobčinsko ligaško tekmovanje se je iz-teklo. Zadnje, IV. kolo je bilo na Ravnah 30. januarja 1972. V skupnem plasmaju je zmagala ekipa Stor z rezultatom 5526 krogov, sledijo Ravne 5513, Slovenj Gradec 5489 in Velenje 5422 krogov. Prvo mesto posamezno pa je osvojil Anton Špegel — Ravne 1442 kro-gov.

-er-vi-

ŠPORTNI TRIM ZA PODJETNEJŠE

Kaj so trim tekmovanja za športno znač-ko? To so takšna tekmovanja, ki so most med trimom in športom. Pri organizaciji tri-movih tekmovanj se je treba držati določenih posebnih načel, pravil in novih metod.

Splošno o športnih trim tekmovanjih:

Upoštevaty moramo, da je športni trim bolj organiziran in zato tudi uspešnejši način, ki bo bolj pritegnil množice kot navadni trim, ki je bolj odvisen od zavesti posameznika. Zaradi tega se ob pogovoranju o športnih trim značkah ne sme pozabiti, da naj bo čim-več pozornosti usmerjene vendarle na tek-movanja za značko trim. V začetku nihče ne loči značke trim od športne značke trim, če se mu istočasno pripoveduje o obeh. Pri nas pa imamo kartone za obe vrsti, zato je že ob pogledu nanje razlika jasna. Značka trim je osnova za športno značko trim. Kdor nima izpolnjenih 150 ali več dni v letu s kakršno-koli dejavnostjo trim, ne more z nobenim športnim dosežkom in niti ne z nastopom na več kot štirih tekmovanjih dobiti plakete *športni trim*.

To pomeni, da trim ni akcija, ki je manj vredna od športne trim akcije, temveč samo, da je drugačna. Eno je čisti trim: vse špor-tne discipline in poleg njih vse zabavne, zdra-ve telesne dejavnosti. Drugo je šport: špor-tne discipline, ki se ne cenijo prvenstveno po zdravstvenem učinku in ne po tem, kako re-dno se z njimi ukvarjamo, temveč po rezul-tatih na posebnih tekmovanjih. Tretje je športni trim: ta ima prednost pred navadnim športom, ker so mu osnova redne in zdrave dejavnosti trim namesto nezmernih obreme-nitev, kakršne nastopajo pri športnih tekmo-vanjih. Prednost pred trimom pa je v tem, da nas še tesneje povezuje, saj nastopamo istočasno na določenih tekmah.

Posebnosti tekmovanj trim za športno znač-ko so:

— Razmeroma majhno število disciplin, v katerih se bomo lahko pomerili. Organizirali bomo tekmovanja v smučanju, kegljanju, streljanju, plavanju, teku, kolesarjenju in na stezah trim. Največ točk za dosego zlate, sre-brne in bronaste plakete pa si lahko pridobi-mo s planinstvom.

To je treba pri nas, ki imamo planine bli-žu, posebej poudariti.

— Pravila so tako natančno zapisana na tekmovalnih kartončkih, da vsakdo lahko pri sebi oceni, koliko točk je zmožen doseči v določeni športni panogi. Prikazano je tudi, koliko točk zadostuje za zlato, srebrno ali bronasto plaketo.

— Vsaj v štirih različnih disciplinah naj se nastopi v prizadevanju za športno značko. Zaradi težavnosti ocenjevanja niso v tekmo-vanje vključene športne igre.

Katere zdrave in zabavne aktivnosti lahko še vključimo v sistem športnih trim tekmo-vanj?

Poleg osmih športnih vej, navedenih v kartončkih, se lahko občinski organi odločijo še za katere. Priporočajo se tekmovanja v sankanju in v atletiki (skoki, lučaji).

Zelo živahna diskusija na sestanku sindi-kalnih športnih predstavnikov iz cele doline je obravnavala nekaj vodilnih misli.

Najprej je treba organizirati tekmovanja v smučanju, postaviti ustrežno komisijo, tek-movanja morajo biti spodobno organizirana, tekmovanj naj bi bilo čimveč.

Franc Fužir se je zavzel za čimveč možnosti pridobiti si smučarske lovoričke na Lešah. Predlagal je, da bi vsak teden organizirali sodniško službo. Toni Vastl je povedal, da TRO že ima predvidena tekmovanja v dneh 12., 26. in 27. februarja na Lešah. Tudi rudnik Mežica ima po obvestilu Ivana Raušerja v načrtu medobratno tekmovanje dne 12. februarja.

Pavel Cesar je podal nekaj pomembnih točk organizacije trimovih tekmovanj. Organizacija naj bo takšna, da bodo tekmovanja začela naj bo takšna, brez posebnih popustov in prelamljanja dogovorjenih, zapisanih pravil. Ne sme se zgoditi, da bi trim popustil čez leto, dve zaradi enakih vzrokov kot je nekdanji ZREN; premalo resna tehnična izvedba tekmovanj. Določi naj se štab, ki bo izdelal koledar tekmovanj in bo tudi vodil tekmovanja. V vsakem kraju naj se predvidijo take vrste tekmovanj, ki kraju najbolj ustrezajo. Kdo naj priskrbi ljudi za organizacijo: to so največja podjetja v dolini: Rudnik Mežica, Železarna Ravne. Potem ko bo koledar trim tekmovanj razmožen po delovnih kolektivih, naj se doseže, da na dneve tekmovanj ne bo sestankov, konferenc in drugih vzrokov, ki bi nas odvrčali od množičnega športa trim!

Za trim športno plaketo se štejejo tudi udeležbe na športnih tekmovanjih, ki niso posebej organizirana po sindikalni liniji.

V štab za vodenje tekmovanj trim so izvoljeni:

Helena Ošlak, Albert Vodovnik, oba Črna, Franc Raušer, inž. Ivan Vinkl, oba Mežica, Leo Juh, Toni Vastl, oba Pervalje, inž. Franc Uranc, Štefan Filipančič, Pavel Cesar, vsi Ravne.

Letni čas je morda primeren še za organizacijo tekmovanj v streljanju. Za kegljanje ni možnosti še okoli tri mesece.

Vinko Božič je podal pogoje za organiziranje strelskih tekmovanj. Dobro bi se bilo odločiti, ali bomo priznavali za trim samo rezultate strelskih prvenstev na prostem ali samo v dvorani. Zunaj bodo možna tekmovanja šele konec marca, pokrito strelišče je samo na Ravnah. Zaradi tega se strelstva še ne bomo lotili takoj. Bolj se mudi z zimskimi tekmovanji. Zaželeno pa je, da se zberejo prijave o številu tistih, ki bi želeli nastopati na strelskih tekmovanjih. Brez tega ne moremo izdelati natančnega plana, ki je zaradi omejenih možnosti tekmovanj in zaradi verjetno velikega števila prijavitelcev izredno pomemben.

Sindikalni občinski štab za rekreacijo, ki ga vodi dosedanji predsednik že obstoječega odbora za rekreacijo pri ObZTK, bo v dneh od 6. do 12. februarja izdal podroben koledar od smučarskih trim tekem v naši dolini. Nato bo na vrsti koledar za vse discipline trim.

U. F.

IV. ZIMSKE ŠPORTNE IGRE SLOVENSkih ŽELEZARJEV

V soboto, 19. februarja 1972, so bile na Jesenicah tradicionalne športne igre slovenskih

Vsak dober obrat prenese tudi kakega takega

železarjev. Ponovno so se sestali člani Združenega podjetja slovenskih železarn in po športni plati prispevali k še tesnejšemu sodelovanju med železarji iz Stor. Jesenic in Raven. Tekmovanje je bilo izvedeno v šestih osnovnih panogah, ki pa so bile ponekod razdeljene v več kategorij.

VELESLALOM — pri moških so bile 3 starostne kategorije, pri ženskah pa samo ena. Prva mesta so pripadla izkušenim Jeseničanom. Naši tekmovalci pa so se uvrstili na naslednja vidnejša mesta: Roman Skrinjar je bil pri mlajših drugi. Prvo mesto je bilo že vnaprej oddano Miranu Gašperšiču z Jesenic. V srednji kategoriji je dosegel Jože Rodič solidno 3. mesto. Starejši pa so slabo mazali. Tako se je moral Mina Kos zadovoljiti s 4. mestom. Pri ženskah je bila uspešna Ela Vehovar, ki je bila druga.

SANKANJE — pri ženskah je z veliko prednostjo zmagala naša tekmovalka Lucija Kopmajer, pri moških pa je bil tretji Božo Erat. Naši tekmovalci niso bili povsem zadovoljni, ker so bili tehnično slabše opremljeni kot njihovi sotekmovalci z Jesenic.

SMUČARSKI SOLO TEKI — popolno zmago slavje naših tekačev. Le Kerštajn z Jesenic se je uvrstil oziroma vrinil med naše tekmovalce na 3. mesto. Zmagal je Egon Karpač pred Milanom Dretnikom; 4., 5., 6. in 7. mesto pa so dosegli: Gorenšek, Bauče, Šardi in Ugrin.

ŠAH — kot ekipa so naši šahisti nekoliko razočarali. Bili so drugi za Jeseničani. Najuspešnejši tekmovalac je bil Jože Žunec, ki je dosegel 100% rezultat — 2 točki, tretjo točko pa je priboril Jože Jesenek.

KEGLJANJE NA ASFALTU — moški so bili drugi, ženske pa tretje. Med znanimi jeseniškimi tekmovalci (Šlibar, Črv, Hafner itd.) je dosegel zelo dober rezultat Tone Senica in se s 935 podrtimi keglji uvrstil na 2. mesto.

NAMIZNI TENIS — ponoven uspeh naših članov. Bauče, Jamšek in Pandev so premagali Jeseničane s 5:3. Pri članih nad 35 let pa sta se Mlakar in Maklin morala zadovoljiti z drugim mestom. Z najtesnejšim rezultatom (2:3) sta izgubila odločilno srečanje z Jeseničani. Slavila sta pa gladko zmago nad sovrstnikoma iz Stor.

Tekmovanje je bilo vzorno organizirano. Škoda, da je tekmovalcem in gledalcem nagajalo deževno vreme, ki pa ni moglo pregnati prijetnega vzdušja in sproščenosti med 160 slovenskimi železarji.

Štefan Filipančič

KOROŠKI ŠAH

Šahovski turnir v spomin inž. Antona Raspoliča

V Dravogradu je bil v času od 30. novembra 1971 do 25. januarja 1972 šahovski turnir v spomin znanega dravogradskega šahovskega delavca inž. Antona Raspoliča. Na turnirju so sodelovali, razen R. Poberžnika, Jeromla in Žunca vsi najboljši aktivni koroški igralci. Izenačen boj za prvo mesto je potekal od prvega do zadnjega kola.

Vrstni red: 1. A. Šmon 12 točk, 2. J. Poberžnik 11,5, 3. J. Šmon 11,5, 4. Ristič 10,5, 5. Mauhler 10, 6. Kokošinek 10, 7. Jesenek 9,5, 8. Grobelnik 9, 9. Komarica 7, 10. Kolar 7, 11. Fuks 5, 12. Tevž 4,5, 13. Janžekovič 4,5, 14. Mori 4, 15. Fridl 2,5, in 16. Erjavec 1,5.

Prvo kategorijo so osvojili J. Poberžnik, J. Šmon in Ristič. Ni presenečenje, da je zmagal A. Šmon, lahko bi pa tudi kdo iz prve peterice najboljših plasiranih. Nekoliko slabo se je odrezal Mauhler, lanskoletni udeleženec slovenskega prvenstva, prijetno pa sta presenetila J. Poberžnik in Kokošinek. Ostali so zasedli mesta po pričakanju.

Brzopotezno prvenstvo Koroške za l. 1972

Dne 29. januarja 1972 je bil odigran v Dravogradu brzopotezni turnir za prvenstvo Koroške 1972.

Vrstni red: 1. Ristič 18, 2. A. Šmon 17,5, 3. J. Šmon 16,5, 4. Jeromel 16, 5. Mauhler 14,5, 6. J. Poberžnik 13, 7.—8. Grobelnik in Erjavec 12,5, 9. Nikl 11,5, 10. Jesenek 10,5, 11.—12. Kolar in Ločičnik 10 itd. Na turnirju je nastopilo 22 igralcev.

Jože Žunec, dipl. inž.

TABORNIKI NA ZIMOVANJU

»Zakaj pa ne bi šli na zimovanje!« je rekel nekdo od tabornikov na vodovem sestanku. Predlog je bil z navdušenjem sprejet. Dogovorili smo se za čas zimskih počitnic. Kraj je bil že znan od lanskega letnega taborjenja. To je Obretanovo, kraj, znan iz NOB. Tu je bila javka partizanov prve koroške čete.

Začelo se je s pripravljanjem opreme, osebne in vodove. V vodu za zimovanje nas je bilo petnajst. Na dan odhoda je snežilo — in še naslednje dni. Mladih tabornikov to ni motilo. Natovorjeni s hrano in opremo smo dospeli do gozdarske kočice na Obretanovem pod Jankovcem. Konec poti, gaženja in naporov! Kuriva je bilo dovolj, dobre volje tudi in kmalu je bilo v kuhinji prijetno toplo.

Cilj skupine je bil, da se izurimo v večščinah postavljanja bivaka, iglujev in šotorov v snegu, orientaciji na terenu s pomočjo naravnih znakov in busole. Na dnevnemu redu je bilo tudi smučanje. Pozimi pa je treba znati tudi zakuriti, za kar je treba že precej spretnosti. Tudi to večino smo spretno izvedli in obvladali.

Risanje skic terena in krokija se je izvajalo z razglednega stolpa, ki je ostal še od odredovega letnega taborjenja.

Tudi kulturno zabavno delo ni zaostalo. Opredelili smo se predvsem na ubrano domačo pesem, katera se je prav lepo ujemala z lepoto večera ob kmečki peči. Presenečenje ni izostalo, ko je zimovalce obiskal starosta odreda tov. Pavlin. Pomenili smo se, da bi to zimovanje postalo tradicionalno. Dobilo naj bi ime po bratih SLEMNIK, borcih prve koroške čete.

Peti dan smo se odpravili žalostni, da je tako hitro minila zimska idila, v dolino. Ostali pa bodo spomini in sklep, da bo ta priljubljena taborniška postojanka tudi poleti nudila prostor, prijeten za oddih.

S narodo k novemu človeku!

K. M.

DELOVNE NEZGODE V FEBRUARJU 1972

Mirko Potočnik, špedicija — pri razkopavanju premoga na vagonu se je s krampom udaril po nartu desne noge.

Franc Medvoz, pnevmatsko orodje — pri odstranjevanju ostružkov s stružnice se je na ostružku urezal v sredinec desne roke.

Vinko Hercog, topilnica — pri prižiganju gorilnika je prišlo do povratnega udarca plamena, pri čemer se je opeknel po levi roki.

Srečko Propat, kovačnica — pri sekavanju ploščatega kovanca se je ta odbil od nakovala, mu priletel v obraz in ga opeknel.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dobrega moža in očeta Jožeta Borovnika se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in sodelavcem SMO, prijateljem in sorodnikom, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih dneh.

Hvala govornikom za poslovilne besede, pevcem, gasilcem, ravenski godbi in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in nam izrazili sožalje.

Posebej se zahvaljujemo vsem tistim, ki so mu nudili pomoč in mu lajšali zadnje trenutke življenja.

Zalujoča žena in otroka

ZAHVALA

Ob odhodu iz železarni zaradi upokojitve se iskreno zahvaljujem sodelavcem za številna darila ter jim želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu in iskrenega tovarištvu v medsebojnih odnosih.

Še enkrat iskrena hvala!

Ančka Kranjc

ZAHVALA

Ob obletnici smrti našega sina Branka Hočvarja se najlepše zahvaljujemo učencem in učencem 6. b. razreda osnovne šole Prežihovega Voranca, ki so s cvetjem okrasili njegov grob, prižgali svečke in tako počastili spomin na svojega nekdanjega sošolca Branka.

Družina Hočvar

Ivan Ferk, gradbeni remont — pri posipavanju ceste mu je spodrsnilo, pri padcu pa si je poškodoval rebra.

Branko Trost, topilnica — pri zategovanju elektrod na 5-ton. elek. obložni peči, ki ni bila izklopljena, je prišel v dotik z železno cevjo s privijalno napravo in ga je obložni plamen opeklo po vratu in obrazu.

Ferdo Kresnik, kovačnica — pri odpremi fazonskih kosov se mu je eden skotalil na levo nogo.

Peter Pokeržnik, špedicija — pri prenašanju kovanega jekla s pomočjo električnega mostnega žerjava ga je na odlagalnem mestu stisnil kos za gleženj desne noge.

Viljem Božank, čistilnica — pri razkladanju žarilne peči mu je spodrsnilo in je padel s peči, pri čemer si je poškodoval rebra.

Vinko Tomažič, jeklovlek — pri zvižanju žice v kolobar ga je konec žice udaril po levem očesu.

Franc Cesar, čistilnica — pri nakladanju ulitkov v žarilno peč se je ulitek skotalil s peči in mu zdrsil na gleženj leve noge.

Jože Špes, topilnica — ko je ponovčar odprl zamašni drog, je pričelo jeklo teči v lijak, močno brizgnilo čez ponovco in ga lažje opeklo po nogah in telesu.

Maks Novak, jeklovlek — pri zalaganju materiala v vlečni stroj mu je palica zdrsil na nart desne noge.

Ivan Strojnik, čistilnica — pri mehanskem čiščenju odlitkov se je udaril s klavdom po levi roki.

Rudolf Ambrož, obrat strojev in delov — pri zategovanju matice na skobelnem

stroju mu je zdrsil natilni ključ, tako da je padel in si poškodoval rebra.

Franc Finžgar, obrat za izdelavo strojev in delov — pri rezkanju na rezkalnem stroju mu je tujek padel za očala v oko.

FEBRUARJA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Drago Mesner — NK, Vojmir Capuder — PK, Jožef Trefalt — KV, Renata Levovnik — NS, Franc Zmagaj — KV, Jože Magdič — KV, Ivan Strojnik — PK, Pavel Valtl — KV, Štefanija Iršič — NK, Andrej Kadiš — KV, Stanislav Gošnak — PK, Franc Kovačič — KV, Jože Strmčnik — KV, Franc Gnamuš II. — NK, Teodora Ferk — NK, Milan Večko — NK, Adolf Šumnik II. — NK, Marija Sedelšak — NSS, Alojz Kušej — PK, Ivan Kac II. — KV, Rajko Podojsteršek — PK, Jožef Rek — NK, Jože Rogina — KV, Andrej Koren — KV.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Zvonko Levar — KV, Marija Požarnik — PK, Vinko Grenko — NK, Martin Saborčnik — NK, Jožef Škorjanec — KV, Marija Stropnik — NS, Irena Hecl — NSS, Peter Jurač — KV, Franc Vidovič — KV, Jože Borovnik — KV, Franc Nerad — PK, Rudolf Lesjak — KV, Janko Šegovc — PK, Anton Kajič — NK, Stanislav Gostenčnik — PK, Marjan Dežman — KV, Janko Havle — NK, Andrej Molner — KV, Danilo Golob — KV, Ciril Repas — PK, Ivan Božič — NK, Danijel Kret — KV, Ivan Prošt — PK, Justin Javornik — PK, Drago Horjak — SS, Vladimir Lužnik — PK, Pavel Štavdeker — NK, Jože Šumnik — NK, Peter Kvasnik — NK, Matko Sušel — PK, Maks Zaberčnik — PK, Otmar Juh — KV, Vida Krivec — PK.

V GORAH HINDUKUŠA

V sredo, 15. marca, bo ob 18. uri v prostorih Doma železarjev zanimivo alpinistično predavanje o lanskoletni odpravi v Hindukuš. Predavatelj inž. Peter Ščetin bo opisal pot skozi azijske dežele (Turčijo, Perzijo, Afganistan in Pakistan) do nekdanje kraljevine Chitral. Od tu dalje se začne zanimiva pot sprva z džipi, nato pa z nosači do baznega taborišča pod južnimi pobočji 7400 m visoke gore Istor-o-Nal. V zadnjem delu predavatelj opisuje težko in dramatično osvajanje glavnega vrha.

Isto predavanje bo na Prevaljah istega dne ob 20. uri v kino dvorani.

VABILO SLIKARJEM-AMATERJEM.

V železarni nameravamo poživiti med drugim tudi dejavnost slikarjev — amaterjev, s tem da bomo priredili razstavo del domačih avtorjev. Prosimo vse slikarje — amaterje, naj se javijo pri tovarišu Francu Boštjanu, vodju propagandne službe, tel. 434, najpozneje do 25. marca 1972.

VABILO FOTOAMATERJEM

Želimo spodbuditi dejavnost železarjev — fotoamaterjev, ki imajo smisel za umetniško fotografijo. Zato prosimo vse interese, naj se čimprej javijo tovarišu Franciju Kamniku v kemijskem laboratoriju, tel. 424, da bi se dogovorili o načrtnem delu, katerega rezultat bi bil razstava umetniške fotografije.

Komisija za prosvetna in kulturna vprašanja sindikata
Železarni Ravne

Naši upokojenci

Marija Požarnik, roj. 13. maja 1920, v železarni od 3. novembra 1949 dalje, nazadnje v valjarni kot žerjavovodkinja. Inval. upokojena 20. januarja 1972.

Vida Krivec, roj. 6. junija 1938, v železarni od 1. oktobra 1964. Inval. upokojena 25. febr. 1972.

Vinko Grenko, roj. 22. februarja 1925, v železarni od 11. aprila 1949 dalje, nazadnje v skladišču ingotov kot signier ingotov. Inval. upokojen 1. februarja 1972.

ZA DOBRO VOLJO

Hvala, ne ...

Italijanski pisatelj Massimo Bontempelli se je vozil v istem oddelku kot dva zakonca, značilna predstavnika novopečenih bogatašev. Mož se je silno trudil, da bi navezal pogovor s sopotnikom, a pisatelju ni bilo do tega in je odgovarjal, kar se da kratko.

»Vam smem ponuditi časopis?«

»Hvala, ne berem.«

»Potem boste pa eno prižgali?« mu je ponujal cigarete.

»Hvala, ne kadim.«

Kmalu nato sta zakonca odprla torbo z jedili:

»Izvolite!«

»Hvala, ne jem.«

»Dovolite, da vam predstavim svojo ženo!«

»Hvala, ne ...«

